

PROGRAMACIÓN XERAL ANUAL

CURSO 2019 – 2020

INDICE

CAPITULO Nº 1. PLAN XERAL ... 4

- 1.1. Datos do centro educativo ... 4
- 1.2. Organización do centro ... 4
  - 1.2.1. O equipo directivo ... 4
  - 1.2.2. A Comisión de Coordinación Pedagóxica ... 4
  - 1.2.3. Equipos de traballo ... 5
  - 1.2.4. Alumnado ... 7
  - 1.2.5. Profesorado ... 8
  - 1.2.6. Persoal non docente ... 9
- 1.3. Obxectivos específicos para o curso ... 9
- 1.4. Actuacións e medidas a desenvolver para a súa consecución ... 10
- 1.5. Recursos necesarios para o seu desenvolvemento ... 15
- 1.6. Seguimento e avaliación. Indicadores de Logro ... 16

CAPÍTULO Nº 2. DOC ... 20

- 2.1. Horario xeral do centro ... 20
  - 2.1.1. Horario lectivo do centro ... 21
  - 2.1.2. Horario dos servizos e instalacións do centro ... 21
  - 2.1.3. Horario non lectivo ... 21
  - 2.1.4. Horario en períodos non lectivos ... 22
- 2.2. Organización de servizos complementarios ... 23
  - 2.2.1. Servizo de comedor escolar ... 23
  - 2.2.2. Servizo de transporte escolar ... 23
- 2.3. DOC – XADE (en documento aparte) ... 24

CAPÍTULO Nº 3 ... 25

- 3.1. Programación anual de actividades complementarias e extraescolares ... 25
- 3.2. Proxecto lingüístico do centro ... 32
- 3.3. Programa de actividades do equipo de dinamización da lingua galega ... 39
- 3.4. Programación das TICs ... 41
- 3.5 Programación anual de lectura. Biblioteca escolar ... 48
- 3.6. Proxecto lector do centro ... 85
- 3.7. Plan anual de atención á diversidade ... 89
- 3.8. Plan de igualdade entre home e mulleres (borrador - en elaboración) ... 104

CAPITULO Nº 1. PLAN XERAL

1.1. DATOS DO CENTRO EDUCATIVO

DATOS DO CENTRO	
NOME DO CENTRO	IES AGRA DE LEBORÍS
CÓDIGO	15027654
ENDEREZO	Rosalía de Castro S/N
CONCELLO	A Laracha
PROVINCIA	A Coruña
CÓDIGO POSTAL	15145
TELÉFONOS DE CONTACTO	881880676
CIF	Q-6550030H
ENDEREZO ELECTRÓNICO	ies.agra.leboris@edu.xunta.es

1.2. ORGANIZACIÓN DO CENTRO

1.2.1 O equipo directivo

DIRECTORA	Marta de Jesús Martínez Suárez
XEFA DE ESTUDOS	María Beatriz Chao Polo
VICEDIRECTOR	Xacobo Raúl de Toro Cacharrón
SECRETARIA	Laura Fidalgo Fernández

1.2.2. A Comisión de Coordinación Pedagóxica

MEMBROS DA CCP	
Directora	Marta de Jesús Martínez Suárez
Xefa de estudos	María Beatriz Chao Polo
Xefa do Dto. de Orientación Educativa	M. ^a Carmen García Saavedra

MEMBROS DA CCP	
Especialista en Pedagogía Terapéutica – 1	M. ^a del Pilar Cortón Rodríguez
Especialista en Pedagogía Terapéutica – 2	José González Mancebo
Dinamización TIC	M. ^a del Carmen Calo Fondo
Coordinación EDLG	M. ^a Josefa Rey Vilas
Coordinación de Biblioteca	Sonia Gay Sánchez
Xefa do Dto. de Economía	María Beatriz Chao Polo
Xefa do Dto. Tecnoloxía	María Teresa Díaz Valiña
Xefa do Dto. Xeografía e Historia	Rosa M. ^a Mallo García
Xefa do Dto. Música	Irene Añón Lijo
Xefa do Dto. Matemáticas	Eva Castro Outeiriño
Xefa do Dto. Latín	M ^a Jesús Méndez Nóvoa
Xefa do Dto. Lingua Castelá e Literatura	Margarita Fernández Iglesias
Xefa do Dto. Lingua Galega e Literatura	M. ^a Isabel Fariña Casas
Xefe do Dto. Inglés	Antonio Barba González
Xefa do Dto. Francés	Ana M. ^a Rodríguez Ríos
Xefe do Dto. Filosofía	José Joaquín Silva González
Xefa do Dto. Relixión	Gloria Fernández Fernández
Xefa do Dto. Educación Plástica e Visual	M. ^a Concepción Sánchez Espinosa
Xefa do Dto. Educación Física	Isabel M. ^a Abad Vázquez
Xefa do Dto. Física e Química	M. ^a Esther Fernández Rey
Xefa do Dto. Bioloxía e Xeoloxía	M. ^a del Pilar Crespo Amado

1.2.3. Equipos de traballo

EQUIPO DA BIBLIOTECA	
Coordinación	Sonia Gay Sánchez
Ana Cordeiro Souto	
María Isabel Fariña	
María Jesús Méndez Nóvoa	
Teresa López Sancosmed	

EQUIPO PROXECTO LECTOR	
Coordinación	Ana M. ^a Rodríguez Ríos
(En coordinación cos xefes dos departamentos didácticos, coordinadora da biblioteca e coordinadora do EDLG)	

RESPONSABLE TIC	
Coordinación	M. ^a del Carmen Calo Fondo
Equipo directivo	
Departamentos didácticos	

EQUIPO DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA	
Coordinación	María Josefa Rey Vilas
Carlos López Domínguez	
Ana M. ^a Rodríguez Ríos	

EQUIPO DA SECCIÓN BILINGÜE	
Coordinación	Antonio Barba González
Irene Añón Lijo	
Tomás Roibás Fraga	
Eva M ^a Gondell Delgado	

EQUIPO DE ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES	
Coordinación	Xacobo Raúl de Toro Cacharrón
Antonio Barba González (apoio á dirección informado o consello escolar)	

EQUIPO DE TITORES/AS	
Coordinación	Xefatura de Estudos
1º ESO A	Silvia Veciño Abelenda
1º ESO B	M. ^a del Pilar Crespo Amado
1º ESO C	Fabián Otero Rabuñal
1º ESO D	M. ^a Xosé García García
2º ESO A	Antonio Barba González
2º ESO B	Manuel A. Herrero Verdura
2º ESO C	Andrés González Martínez
2º ESO D	Gloria Fernández Fernández
3º ESO A	Irene Añón Lijo
3º ESO B	M. ^a Josefa Rey Vilas
3º ESO C	Azucena García García
3º ESO D	M. ^a Yolanda Gondell Delgado
4º ESO A	Montserrat Rey Saa
4º ESO B	Carlos López Domínguez
4º ESO C	M. ^a Esther Fernández Rey
1º Bacharelato A	M. ^a Concepción Sánchez Espinosa
1º Bacharelato B	M. ^a Teresa López Sancosmed
2º Bacharelato A	Beatriz Eiroa Patiño
2º Bacharelato B	Carlos Calvete Canedo

1.2.4. Alumnado

O alumnado matriculado no noso centro, no curso actual, é dun total de 453, distribuídos da seguinte maneira:

ETAPA	CURSO	Total alumnado
ESO	1º	94
	2º	110
	3º	84
	4º	74

ETAPA	CURSO	Total alumnado
BACHARELATO	1º	49
	2º	42
TOTAL		453

Durante o curso poden darse máis casos de alumnado novo, de incorporación tardía ao sistema educativo ou cambio de centro educativo.

1.2.5. Profesorado

O profesora do noso centro é na súa maioría con carácter definitivo. A relación de profesorado se distribúe do seguinte xeito:

CORPOS	DEPARTAMENTOS	TOTAL
MESTRES/AS	Lingua Castelá e Literatura (1)	3
	Pedagogía Terapéutica (2)	
PROFESORADO DE ENSINO SECUNDARIO	Lingua Galega e Literatura	4
	Lingua Castelá e Literatura	3
	Matemáticas	5
	Xeografía e historia	3
	Lingua Estranxeira – Inglés	4
	Tecnoloxía	3
	Bioloxía e Xeoloxía	4
	Lingua Estranxeira - Francés	2
	Física e Química	2
	Música	2
	Educación Plástica e Visual	2
	Educación Física	2
	Economía	1
	Filosofía	1
	Latín	1
Relixión (1 compartido)	2	
Orientación Educativa	2	
TOTAL		46

1.2.6. Persoal non docente

O centro educativo conta actualmente co seguinte persoal non docente:

Persoal de administración	Unha auxiliar administrativa
Persoal de conserxería	Dous conserxes
Persoal de limpeza	Tres persoas
Persoal da cafetería	Unha persoa
Auxiliar de conversa	Unha persoa

1.3. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS PARA O CURSO

- Revisar, actualizar e difundir os documentos de centro segundo a normativa vixente e a realidade educativa, sobre todo adecuando e incrementado a utilidade do Proxecto Educativo, e favorecendo a participación de toda a comunidade educativa.
- Fomentar a educación e formación para a igualdade, segundo a Lei 7/2004 galega para igualdade de oportunidades entre home e mulleres, como un reto da comunidade educativa.
- Potenciar a orientación persoal, académica e profesional de todo o alumnado, segundo as etapas educativas, dende a transición da educación primaria á da secundaria.
- Favorecer unha educación inclusiva de calidade, desenvolvendo o máximo das capacidades do noso alumnado e respectando a súa diversidade mediante o deseño e aplicación de procedementos sistemáticos e axeitados ás necesidades específicas de apoio educativo.
- Promover a formación permanente do profesorado, coa participación en diversos proxectos de innovación educativa e dinamizando procesos de reflexión e mellora.

- Mellorar o desenvolvemento de actividades de tutoría coas familias do alumnado, a nivel tanto individual como colectivo, coa formación en temas de interese para os seus fillos/as.
- Difundir as actividades do centro educativo, centradas no relativo a educación dixital e uso das tics, o plurilingüismo e a participación en programas internacionais.
- Mellorar as dotacións e recursos do centro, a eliminación das barreiras arquitectónicas, e garantindo as normas básicas de seguridade.

1.4. ACTUACIÓNS E MEDIDAS A DESENVOLVER PARA A SÚA CONSECUCIÓN

Os documentos de centro. Revisión, adecuación e actualización.	
Obxectivos específicos	Actuacións/Medidas/tarefas
Analizar a estrutura e contidos actuais do Proxecto Educativo (PE) para revisar e adecuar.	Análise da estrutura do PE. Revisión dos contidos segundo normativa vixente. Adecuación dos contidos á realidade do centro.
Elaborar un procedemento de traballo do PE e de participación da comunidade educativa.	Elaboración de procedemento segundo sectores da comunidade educativa. Participación dos distintos sectores creando comisións.
Revisar o PE segundo o deseño e desenvolvemento curricular.	Revisión do PE. Concreción disto respecto dos currículos do centro.
Difundir e manexar o PE.	Difusión do PE en distintos formatos. Manexo do PE dende distintos formatos. Publicación.

Plan de Igualdade. Educación e formación para a igualdade. A igualdade no currículo.	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Impartir os currículos de acordo á	Revisión dos currículos.

Lei, evitando estereotipos de papeis entre os sexos, ou dunha imaxe de dominación dun sexo sobre outro.	Enriquecemento dos contidos con contribucións ao coñecemento realizado por mulleres. Deseño de dinámicas de traballo co alumnado.
Fomentar vocacións femininas nas áreas nas que estén menos representadas e viceversa, tomando decisións sen prexuízos.	Celebración do día da prevención da violencia de xénero. Celebración do Día da muller. Traballo sobre o papel da muller na sociedade actual.
Fomentar a erradicación das actitudes sexistas nos distintos ámbitos da sociedade, sobre todo nas familias e as labores domésticas.	Charlas aos alumnos/as. Charlas ás familias. Concreción e aplicación no Plan de convivencia.
Erradicar calquera tipo de desigualdade e discriminación, sustentadas en crenzas, prexuízos e tradicións	Charlas aos alumnos/as. Charlas ás familias. Aplicación do Plan de convivencia.
Concretar no Plan de Convivencia e nas Normas de Organización e Funcionamento das medidas de educación e corrección de condutas sexistas.	Concreción e aplicación no Plan de convivencia.

Orientación persoal, académica e profesional en todas as etapas, dende a educación primaria á educación secundaria

Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Desenvolver a orientación titorial conforme ao Plan de Acción Titorial do centro.	Charlas orientativas a alumnado e familias. Sesións de titoría. Uso do programa Orienta. Experiencias con ex-alumnos/as.
Desenvolver a académica e	Xornadas de portas abertas.

profesional segundo o Plan de Orientación Académica e Profesional do centro.	Charlas en centros do entorno da nos oferta educativa. Edición vídeos informativos.
Establecer protocolos de atención adaptados as necesidades persoais, académicas e profesionais.	Fichas de recollida de información do alumando para asesoramento. Consello Orientador na ESO.

Educación inclusiva e atención á diversidade como indicador de calidade.	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Desenvolver o PAD, promover medidas que garantan a atención á diversidade co aumento de alumnado con NEAE	Elaboración e difusión de dossier de medidas de atención á diversidade. Elaboración e difusión de dossier de NEAE e protocolos segundo a CEFP. Programa de reforzo educativo. Programa de ACS e apoio de PT.
Mellorar os protocolos de actuación para a coordinación do profesorado	Reunións periódicas de coordinacións entre profesorado. Modelo de información dos apoios do profesorado. Modelo de información de cambios de medidas do profesorado.
Mellorar os protocolos de actuación coas familias.	Reunións periódicas coas familias. Modelo de información dos apoios ás familias. Modelo de información de cambios de medidas ás familias.

Formación permanente do profesorado e innovación educativa.	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Favorecer a formación permanente do profesado con temas de interese.	Aplicación de ficha de recollida de datos de cursos de formación. Coordinación co CFR. Grupos de traballo ou Seminarios.
Propoñer grupos de traballo de innovación educativa.	Reunións de coordinación. Charlas de expertos.

	Traballo individual e en grupos. Difusión en distintos formatos.
Formar un grupo de traballo para deseñar protocolos dixitais para os documentos de centro	Reunións de coordinación. Charlas de expertos. Traballo individual e en grupos. Difusión en distintos formatos.

Os novos retos educativos do centro. Educación dixital, plurilingüismo e programas internacionais	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Reforzar a educación dixital en todas as etapas educativas e a nivel de centro	Mantemento dos recursos informáticos e rede. Mellora dos recursos a nivel de aula e de centro. Formación do alumnado, profesorado e familias.
Deseñar e desenvolver un plan de plurilingüismo adaptado a nosa realidade.	Deseño do plan. Difusión do plan. Desenvolvemento, Seguimento e avaliación. Creación dunha comisión.
Reforzar os programas internacionais para o alumnado e o profesorado	Deseño do proxecto. Difusión do plan. Desenvolvemento, Seguimento e avaliación. Creación dunha comisión.

A oferta educativa do noso centro. Difusión das etapas de ESO e Bacharelato, continuación de estudos e transición á vida activa.	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Mellorar a taxa de éxito escolar nos distintos niveis e etapas e reducir a taxa de abandono escolar temperá.	Análise do rendemento escolar e programa de mellora. Análise das taxa de abandono escolar e programa de prevención. Intervención nas aula e coas familias. Charlas individuais e colectivas. Comisión de seguimento e mellora.

	Aplicación do protocolo de absentismo escolar.
Aumentar o número de alumnado na etapa de bacharelato, buscando a excelencia.	Campaña de difusión no centro con xornada de portas abertas. Charlas de difusión nos distintos centros do entorno. Difusión interna entre etapas. Visitas das aulas a nivel individual e grupos por alumando e familias interesadas.
Coordinarse cos centros educativos da comarca para buscar un equilibrio entre a oferta e a demanda das distintas etapas.	Reunións periódicas de coordinación entre departamentos de orientación e direccións.

O papel da familia. Escola de pais e nais para axudar aos fillos/as	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Reforzar o papel das familias na educación dos fillos e fillas.	Deseño dun plan de colaboración coa ANPA no que se establezan procedementos, actividades e contidos dos distintos axentes.
Mellorar os procedementos de atención ás familias, sobre todo nas que hai menos colaboración.	Deseño de plan específico de intervención con familias menos colaboradoras. Deseño de protocolos de coordinación cos axentes externos (servizos sociais...).
Crear unha escola de pais e nais, para traballar temas de interese implicando a ANPA	Deseño de plan específico de creación da escola de pais e nais do noso centro.

As instalacións e recursos do centro. Mellora das instalacións e aumento de dotacións	
Obxectivos específicos	Actuacións/medidas/tarefas
Manter a inspección periódica das instalacións, equipamentos e maquinaria e reparar as	Inspección das instalacións por persoal especializado. Mantemento das instalacións, equipos e maquinaria. Reparacións de avarías.

avarías que xurdan.	
Favorecer un modelo de educación ambiental mediante proxectos.	Deseño de plan de intervención de prevención e educación ambiental. Xornadas de educación ambiental. Coordinación con axentes externos.
Dotar de recursos materias necesarios en varios departamentos e aulas.	Inventario de recursos e petición destes.

1.5. RECURSOS NECESARIOS PARA O DESENVOLVEMENTO DO PLAN

Recursos humanos: Os recursos humanos cos que conta o centro educativo deben dar resposta as necesidades do noso centro educativo, reflectidas neste proxecto educativo. Teranse en conta os distintos sectores da comunidade educativa.

- **Respecto ao profesorado:** órganos unipersoais (directora, xefa de estudos, secretaria e vicedirector); órganos colexiados (claustro e consello escolar); órganos de coordinación pedagóxica (comisión de coordinación pedagóxica); departamentos didácticos, departamento de orientación, equipos docentes, equipos de dinamización da lingua, equipo de biblioteca, coordinadora de TIC.
- **Respecto do alumnado:** segundo etapas, ciclos, cursos o niveis, cos representantes de delegado/as.
- **Persoal de administración e servizos:** auxiliar administrativo, conserxes, persoal de limpeza, de mantemento e da cafetería.
- **Axentes externos:** educativos (Concellaría de Educación, Inspección Educativa, Equipo de Orientación Específico, Centro de Formación do Profesorado); sociais (servizos sociais, centro de información da muller, asociacións...); sanitarios (centro de saúde, servizo de saúde mental, asociacións...); seguridade (policía local, garda civil...). Respecto dos axentes externos é fundamental manter unha coordinación permanente e establecer protocolos de actuación co centro educativo.

Recursos materiais: Referencias normativas básicas, protocolos, documentos de centro, bibliografía e webgrafía.

- Relación de toda a normativa educativa vixente: leis, reais decretos, decretos, ordes, resolucións, instrucións e circulares.
- Protocolos de intervención da Consellería de Educación: Prevención, detección e intervención do risco suicida no ámbito educativo; Identidade de xénero; Protección de datos; Prevención e control do absentismo escolar en Galicia; Consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativos e sanitarios; Atención educativa domiciliaria; Urgencias sanitarias; Atención educativa do alumando coa síndrome de Dwon e/ou discapacidade intelectual; Altas capacidades intelectuais, entre outros.
- Proxecto educativo do centro en revisión, programación xeral anual do curso anterior.
- Referencias bibliográficas e webgráficas de interese para o desenvolvemento da programación xeral anual, a nivel xeral e nas súas distintas concrecións: edu.xunta.es, mefp.es, usc.es, ucd.es...

1.6. SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN. INDICADORES DE LOGRO

Seguimento: O plan xeral anual terá un seguimento permanente no que se revisarán os seguintes aspectos:

- O deseño e funcionamento da PXA
- A idoneidade das tarefas propostas para o desenvolvemento da PXA
- Os avances e dificultades encontradas no desenvolvemento da PXA.
- A coordinación entre os distintos sectores da comunidade educativa en canto a metodoloxía utilizadas e as actuacións levadas a cabo.
- O funcionamento das sesións de coordinación das reunións.
- O grao de satisfacción de todos os implicados, alumnos/as, familias, e profesores/as.

Avaliación: A avaliación incluíra varios aspectos, a temporalización, os criterios de avaliación e os procedementos de avaliación.

En canto á **temporalización**, haberá tres momentos a destacar:

- Unha avaliación previa ou inicial que terá carácter diagnóstico e nos permite deseñar unha PXA realista e adaptado ás necesidades do centro. Esta avaliación inicial será supervisada cada curso escolar.
- Unha avaliación de procesos, que será levada a cabo no seguimento da implementación da PXA. Terá en conta todas as actuacións, medidas e programas a desenvolver, dentro dun modelo de centro globalizador e inherente na súa organización e funcionamento.
- Unha avaliación final ou de resultados que permita comprobar se se acadaron os obxectivos e en que grao. Todo isto tendo en conta a valoración e implicación dos participantes que inclúe a toda a comunidade educativa e o seu entorno.

Respecto aos criterios de avaliación permite analizar a consecución dos obxectivos e en que grao. Partirase sempre dos mesmos nos seguintes termos:

	CRITERIOS A AVALIAR	GRAOS			%
		SI	NON	EN PROCESO	
No ámbito do centro	Revisaron os documentos oficiais de centro e deixaron constancia dos contidos específicos.				
	Adecuraron a normativa educativa e as actualizacións ás necesidades do noso centro.				
	Implicaron a toda a comunidade educativa nas distintas liñas de actuación e contaron cos recursos necesarios.				
	Informaron e comunicaron de todos os protocolos necesarios para o desenvolvemento do plan.				
	Proporcionaron unha formación permanente e en temas relativos innovación educativa.				
No ámbito do alumnado	Detectaron necesidades de carácter persoal que poden incidir no rendemento e na conduta para facer prevención ou intervencións.				
	Previron e desenvolveron actuacións a nivel individual e colectivo para a resolución pacífica de conflitos.				

	Realizaron intervencións a nivel individual e grupal, dende as titorías, para a orientación persoal, académica e profesional				
	Formaron e prepararon ao alumnado para formar nun plan de desenvolvemento integral en distintos plans.				
No ámbito das familias	Corresponsabilizaron ás familias no labor para unha boa educación e convivencia no centro.				
	Colaboraron co centro para axudar aos alumnos con máis necesidades a mellorar e resolver problemas que foran xurdindo.				
	Informaron, formaron e asesoraron e temas de interese para os fillos/as.				
	Contaron coas canles de comunicar para tratar temas de orientación persoal, académica e profesional, e problemas de conduta no centro educativo, tendo en conta a representación no consello escolar.				
No ámbito dos axentes externos	Implicaron á Administración educativa na toma de medidas educativas.				
	Tiveron en conta aos axentes especializados a nivel externo educativo.				
	Contaron coa colaboración doutras administracións.				
	Contaron coa colaboración do Concello: sobre todo dos servizos sociais.				
	Valoraron a colaboración doutras asociacións sen ánimo de lucro en con temas de interese.				

No relativo aos **instrumentos de avaliación** teranse en conta diversos tipos para valorar o noso plan, tanto cualitativos como cuantitativos: cuestionarios, enquisas, follas de rexistros e todos aqueles documentos que poida ser preciso ter en conta para a avaliación do proxecto.

Centrarémonos, sobre todo, no nivel de implicación e participación dos distintos membros da comunidade educativa e dos axentes do entorno. Revisaremos e estableceremos novos obxectivos a conseguir deseñando actuacións, medidas e

programas que permitan a súa consecución, sempre atendendo ás necesidades que vaian xurdindo no noso centro educativo.

Indicadores de logro: Os indicadores de logro se concretarán segundo as liñas de actuación establecidas no proxectos, cos respectivos obxectivos específicos para establecer propostas de mellora. Isto, establecerase para medir, de maneira obxectiva e moi detallada, os obxectivos desta PXA, segundo o seguinte esquema de traballo, de programado, realizado ou acadado e aprazado:

SEGUIMIENTO	CURSO ESCOLAR 2019-2020	
P: PROGRAMADO	N.º OBXECTIVOS	
R: REALIZADO	N.º OBXECTIVOS ACADADOS	
A: APRAZADO	N.º OBXECTIVOS APRAZADOS	
	N.º ACTUACIÓNS PREVISTAS	
	N.º ACTUACIÓNS REALIZADAS	

PROPOSTAS DE MELLORA	
Respecto do equipo directivo	
Respecto dos obxectivos establecidos	
Respecto das liñas de actuación/medidas establecidas	
Respecto da implicación e participación do profesorado	
Respecto da implicación e participación da familia	
Respecto da implicación e participación do alumnado	
Respecto da implicación e participación do PAS	
Respecto da implicación e participación dos axentes externos	
Respecto ás actuacións, programas e medidas establecidas	
Respecto da difusión do proxecto	
Respecto á implementación, seguimento e avaliación	

Concluído o curso escolar, a dirección do centro realizará unha memoria de xestión e autoavaliación no que se estimen todos aqueles aspectos e ámbitos da PXA. Este informe será presentado e debatido tanto no Claustro como no Consello Escolar do centro para facer novas propostas de mellora para o curso seguinte.

CAPÍTULO Nº 2. DOC

2.1. HORARIO XERAL DO CENTRO

		LUNS	MARTES	MÉRCORES	XOVES	VENRES
GT	8:25-8:40					
1ª	8:40-9:30					
2ª	9:30-10:20					
GR	10:20-10:40					
3ª	10:40-11:30					
4ª	11:30-12:20					
GR	12:20-12:40					
5ª	12:40-13:30					
6ª	13:30-14:20					
GT	14:20-14:35					
LENDAS						
GT	16:05-16:20		No período de 14:20 a 15:00 usuarios de comedor están na cafetería No período de 15:00 a 16:05 se garda e custodia ao alumando usuario de comedor			
7ª	16:20-17:10					
8ª	17:10-18:00					
GT	18:00-18:15					

2.1.1. Horario lectivo do centro

As **sesións lectivas** no centro educativo se organizan de luns a venres, coa duración de 50 minutos ata un máximo de 32 períodos. Polas mañás se imparten seis sesións lectivas dende as 8:40 ata as 14:20 horas. Cada dous períodos lectivos hai un recreo, de 10:20 a 10:40 horas e de 12:20 a 12:40 horas. E os luns pola tarde se conta con dous períodos lectivos de 16:20 a 18:00 horas.

Nos **períodos de recreo** ao alumnado pode estar na zona verde do patio, no pavillón, na biblioteca ou na aula de convivencia, sempre con supervisión. No caso de querer empregarse outros espazos do centro precisan da autorización da dirección, como

a aula de música, a aula de informática, ximnasio, entre outros, e tamén supervisado por profesorado que se faga cargo.

A garda e custodia do alumnado dende a chegada do **transporte escolar** ata o comezo das clases e, posteriormente, dende o remate ata a saídas dos autobuses será de quince minutos, de 8:25 a 8:40 e as 14:20 a 14:35 polas mañás. E de 16:05 a 16:20 e de 18:00 a 18:15 os luns pola tarde.

O comezo do curso escolar foi luns 16 de setembro de 2019 en horario normal de mañá e tarde.

2.1.2. Horario dos servizos e instalacións do centro

A **secretaría** do centro está aberta en horario de luns a venres de 8:40 a 14:20 horas e o luns pola tarde de 16:20 a 18:00 horas.

A **conserxería** terá horario de luns a venres de 8:25 a 14:35 horas coa apertura do recinto do centro as 8:15 e o peche as 15:00 horas. O luns pola tarde o período de apertura e peche será de 16:00 horas ata as 18:20.

O **servizo de comedor escolar**, para o alumnado que o solicite e dispoña de praza, será vixiado durante o período de comedor por parte dun responsable da empresa adjudicataria e segundo establecido no contrato. A directora do centro como responsable do servizo delega a súa función nun profesor que solicita quedar para comer co alumnado, e o resto do período de garda e custodia de ese alumnado será realizado polo profesor de garda e a directora, de 15:00 a 16:20. Neste período so será atendido o alumnado usuario do servizo de comedor.

A **biblioteca do centro** abrirá todos os días nos dous recreos e será atendida por profesorado de garda (dous profesores por cada recreo). Este espazo será tamén utilizado noutros períodos como sala de lectura e para algunhas sesións lectivas en función da necesidades.

2.1.3. Horario non lectivo

O centro educativo poderá abrir en períodos non lectivos, entre as que caben destacar as seguintes causas:

- Xuntas de avaliación
- Comisións de coordinación pedagóxica
- Claustros
- Consellos Escolares

Estes períodos se consideran obrigatorios e non fixos, pendente das correspondentes convocatorias e segundo as necesidades do centro.

Ademais destes períodos poderanse solicitar á dirección do centro a apertura do centro para reunións doutros membros da comunidade educativa:

- Xuntas de delegados /as
- Xuntas de nais/pais e titores legais
- Xuntas da ANPA

Neste caso, solicitaranse cunha antelación mínima de 48 horas e a dirección designará a dependencia que considere máis axeitada.

Para a realización de actividades extraescolares dirixidas por profesorado do centro, será realizada previa solicitude á dirección.

Por último, apróbase en consello escolar a solicitude do Concello para o emprego do ximnasio do centro educativo os martes e venres en horario de 18:00 a 20:00 horas para unha actividade de “ximnasia de mantemento” dende o 24 de outubro de 2019 ata maio de 2020.

Previa solicitude, poderase aprobar no consello escolar actividades propostas pola ANPA, Concello, AECC fora do horario lectivo, indicando na solicitude a entidade responsable, actividade, horario e instalación que solicitan.

2.1.4. Horario en períodos non lectivos

O horario de vacacións, no período de verán ser organizarán do seguinte xeito:

Xullo	De 09:00 a 14:00 horas
Agosto	De 10:00 a 13:00 horas
Setembro	De 09:00 a 14:00 horas (antes do comezo das clases)

2.2. ORGANIZACIÓN DE SERVICIOS COMPLEMENTARIOS

2.2.1. Servizo de comedor escolar

Estamos no 20º curso escolar con servizo de comedor no centro, nas dependencias da cafetería. Implantouse segundo as normas da Consellería de Educación o día que se conta con actividade lectiva de mañá e de tarde para o alumnado da ESO, que por residir lonxe do centro non ten tempo suficiente para desprazarse a súa vivenda.

Neste curso o máximo de prazas que se ofertaron foron: 27, segundo o establecido na instrución 3/2019, da Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional do 7 de xuño, sobre o funcionamento dos comedores escolares

Neste curso son usuarios do servizo de comedor un total de 23 alumnos/as

1º ESO	10
2º ESO	6
3º ESO	5
4º ESO	2
	23

O servizo de comedor está baixo o contrato dunha empresa de catering “eurest” responsable dun menú equilibrado e san.

2.2.2. Servizo de transporte escolar

O centro educativo dispón de servizo de transporte escolar organizado en dez rutas que achegan ao instituto a un total de 266 alumnos/as que se distribúen do seguinte xeito:

1º ESO	61	216	266
2º ESO	62		
3º ESO	46		
4º ESO	47		
1º BACH	25	50	
2º BACH	25		

Este curso solicitáronse novas paradas de transporte escolar polo aumento de alumnado que ven ao noso instituto. Foron todas denegadas e as familias seguen a solicitar con argumentos sobre a necesidade de facer cambios de paradas ou novas.

Empresa de transporte	Ruta e itinerario
Autos Queijeiro SL	1. O paraíso – Comeáns
	2. Formigueiro – Casanova
	3. Lamas – Requesende
Autocares Antonio Vázquez	4. Cancelo 2 – Casas Francés
	5. Telleira – San Román Igresario
	7. O Areal – San Paio
	8. Estramil – Caión
	9. Gabenlle – Millarada
Autocares Rey Varela	6. O campo – Cruce Vilanova
	10. Cillobre - Frión
10 liñas de autobuses	

2.3. DOC – XADE (En documento aparte)

CAPÍTULO Nº 3. PROXECTOS E PROGRAMAS

3.1. PROGRAMACIÓN ANUAL DE ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Este Departamento está dirixido polo vicedirector, profesor de Bioloxía e Xeoloxía, Xacobo de Toro Cacharrón. Neste curso, o vicedirector ten concedida unha licenza de formación no primeiro trimestre, propoñéndose como profesor de apoio á vicedirección ao profesor de inglés, Antonio Barba González. Foi informado o consello escolar.

Ademais, para organizar e concretar as actividades complementarias e extraescolares previstas, estarase en contacto co profesorado e co/as xefes/as de departamento.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

No ORDE do 20 de xuño de 2019 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2019/20 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia, no Artigo 8.1 de *conmemoracións*, durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións:

- 20 de novembro de 2019: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2019: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 2 ao 9 de decembro de 2019: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2019: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2019: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 30 de xaneiro de 2020: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 8 de marzo de 2020: Día Internacional da Muller.
- 15 de marzo de 2020: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.

- Do 9 ao 13 de marzo de 2020: Semana da Prensa. Un día desta semana traballárase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2020: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 20 e o 24 de abril de 2020: Semana do Libro.
- 2 de maio de 2020: Día Internacional contra o Acoso Escolar.
- 9 de maio de 2020: Día de Europa.
- Do 11 ao 15 de maio de 2020: Semana das Letras Galegas
- 5 de xuño de 2020: Día Mundial do Medio Ambiente.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS FIXAS

Durante os recreos faranse actividades deportivas complementarias no pavillón, como fútbol gaélico, baloncesto, floorball, balonmán, fútbol, hóckey sobre patíns e kickball. Tamén se levará a cabo os *Clubs de Lectura na biblioteca*. Realizaranse proxeccións na entrada do instituto con motivo dalgunha celebración.

ACTIVIDADES ORGANIZADAS POR TRIMESTRES

1º TRIMESTRE

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
1º trimestre	Visita á potabilizadora e depuradora de augas da Laracha	Bioloxía e Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	A Laracha	non
1º trimestre	Xornadas lúdico deportivas na contorna da Laracha	Educación Física	Isabel Abad	4º ESO	A Laracha	non
1º trimestre	Roteiro na contorna	Educación Física	Manuel Herrero	1º e 2º ESO	Contorna Próxima	non
1º trimestre	Roteiro na Fragas do Eume	Educación Física	Manuel Herrero	1º e 2º ESO	Fragas do Eume	si
1º trimestre	Visita ao Ximnasio Municipal da Laracha	Educación Física	Isabel Abad	4º ESO	A Laracha	non
Decembro 2019	2 xornadas lúdico deportivas	Educación Física	Isabel Abad	1º e 2º ESO	IES Agra de Leborís	non

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
Decembro /xaneiro	Patinaxe sobre xeo	Educación Física	Isabel Abad	2º e 3º ESO	A Coruña	si
28 outubro 2019	Teatro igualdade de xénero	EDLG	María Rey	1º, 2º, 3º, 4º ESO	Casa da Cultura	non
20 decembro 2019	Talent Show	Inglés	Tenica Simuel	1º, 2º e 3º ESO	Casa da Cultura	non
24 outubro	Ribeira Sacra	Relixión	Gloria Fernández	4º ESO	Ribeira Sacra	si
15 novembro	Oseira	Relixión	Gloria Fernández	1º bacharelato	Oseira	si
1º trimestre	Visita á Ribeira Sacra e Viaxe en catamarán polo río Sil	Relixión/Xeografía e Historia	Gloria Ferdz/Rosa Mallo	4º ESO	Ourense	si
1º trimestre	Visita ao Castro de Borneiro e Dombate	Xeografía e Historia	Rosa Mallo	2º Bacharelato /PACG	A Coruña	si
1º trimestre	Visita algún mosteiro galego: Oseira, Ribeira Sacra, Armenteira, Samos...	Xeografía e Historia	Rosa Mallo	2º Bacharelato /PACG	Depende da elección	si
Última semana de decembro	Concurso de postais de Nadal	Francés	Ana Rodríguez	1º ESO	No centro	non

2º TRIMESTRE

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
2º trimestre	Charlas: cacharreando coa electricidade	Tecnoloxía	Teresa Díaz Cristina Ureta	2º ESO	IES Agra de Leborís	non
20 febreiro 2020	Concurso intercentros PASSWORD	Inglés	Antonio Barba	3º e 4º ESO	Casa da Cultura	non
Febreiro 2020	Viaxe estudos a Londres	Inglés	Antonio Barba	1º bacharelato	Londres	si
2º trimestre	Roteiro por Baldaio	Bioloxía/Xeoloxía	Profesorado bio/xeo	1º ESO	Baldaio	si
2º trimestre	Colaboración cos CAMIÑOS SEN LÍMITES, roteiros inclusivos pola natureza	Bioloxía/ Xeoloxía/EDLG/ Biblioteca	María Rey	1º ESO	A Laracha	non
2º trimestre	Visita ao SAI Universidade da Coruña	Bioloxía/Xeoloxía	María Rey	2º bacharelato	A Coruña	si

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
2º trimestre	Feira científica	Bioloxía/Xeoloxía	Dto bio/xeo	Todo o alumnado	A Laracha	non
2º trimestre	Visita ao laboratorio de xenética do hospital materno infantil Teresa Herrera	Bioloxía/Xeoloxía	María Rey	2º bacharelato	A Coruña	si
2º trimestre	Charla doazón órganos	Educación Física	Isabel Abad	1º bacharelato	IES Agra de Leborís	non
2º trimestre	Representación teatral	Latín	Mª Jesús Méndez Novoa	3º e 4º ESO, 1º bacharelato	Sen determinar	si
2º trimestre	Xornadas lúdico-deportivas	Educación Física	Isabel Abad	1º e 2º ESO	IES	non
2º trimestre	Semana branca	Educación Física	Manuel Herrero	ESO	Andorra	si
2º trimestre	Plan Director	Dto Orientación ED	Carmen Saavedra ED	ESO	IES	non
2º trimestre	Visita á Universidade da Coruña	Dto Orientación	Carmen Saavedra	1º e 2º bach	A Coruña	si
2º trimestre	Visita á Universidade da Coruña	Dto Orientación	Carmen Saavedra	1º e 2º bach	A Coruña	si
3 abril	Talent Show	Inglés	Tenica Simuel	Todo o alumnado	Casa da Cultura	non
2º trimestre	Visita á cidade de A Coruña	Xeografía e Historia	Carlos López	4º ESO	A Coruña	si
2º trimestre	Visita ao Castro Viladonga e cidade de Lugo	Xeografía e Historia	Rosa Mallo	1º ESO	Viladonga-Lugo	Si
2º trimestre	Visita á cidade de Lugo: murallas, catedral, domus, museos e castro de Viladonga	Xeografía e Historia/Relixión	Rosa Mallo	2º bacharelato /PACG	Lugo	Si
2º/3º trimestre	Visita á cidade de Santiago e Catedral	Xeografía e Historia/Relixión	Rosa Mallo	2º bacharelato /PACG	Santiago	Si
2º/3º trimestre	Solicitud de participación no DELF escolar	Francés	Ana Rodríguez	O alumnado de francés	No centro	non
2º/3º trimestre	Intercambio con Francia-1semana	Francés	Ana Rodríguez	3º ESO	Francia/Laracha	si/non

3º TRIMESTRE

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
3º trimestre	Visita Muncyt	Tecnoloxía	Teresa Díaz Cristina Ureta	2º ESO	A Coruña	si
3º trimestre	Xornadas tecnolóxicas	Tecnoloxía	Teresa Díaz Cristina Ureta	Alumnado que cursa TIC e Tecnoloxía	IES Agra de Leborís	non
3º trimestre	Carballo inter	Plástica	Tomás Roibás	3º ESO	Carballo	si
3º trimestre	Exposicións Museos	Plástica	Tomás Roibás	1º e 3º ESO	Sen determinar	si
xuño	Teatro O mago de OZ	Inglés	Antonio Barba	Todo o alumnado	Casa da Cultura	non
3 abril	Talent Show	Inglés	Tenica Simuel	Todo o alumnado	Casa da Cultura	non
xuño	Recepción do alumnado polaco (1ª parte do programa de intercambio con Polonia)	Inglés/Música/ Plástica	Eva Gondell	2º e 3º ESO	O centro	si
3º trimestre	Mystery State Competition	Inglés	Eva Gondell	Todo o alumnado	IES Agra de Leborís	non
3º trimestre	Roteiro polo Anllóns	Bioloxía/ Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	A Laracha	non
3º trimestre	Visita á Casa dos Peixes/ planetario	Bioloxía/Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	A Coruña	si
3º trimestre	Visita Museo de Historia natural Luís Iglesias	Bioloxía/ Xeoloxía/ Relixión	Profesorado 1º ESO	1º ESO	Santiago	si
3º trimestre	Sesión de Cine e Ciencia	Bioloxía/Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	Casa da cultura	non
3º trimestre	Charla-coloquio "Ciencia e actualidade"	Bioloxía/Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	Casa da Cultura	non
3º trimestre	Parque Multiaventura no Ventoso	Educación Física	Manuel Herrero	1º e 2º ESO	Paiosaco	si
3º trimestre	Xornadas lúdico- deportivas	Educación Física	Isabel Abad	1º e 2º ESO	IES Agra de Leborís	non
Abril	Concurso de lectura	Lingua castelá	Dto lingua castelá	1º e 2º ESO	IES agra de Leborís	non
3º trimestre	Charla-coloquio "Ciencia e actualidade"	Bioloxía/ Xeoloxía	Profesorado 1º ESO	1º ESO	Casa da Cultura	non
abril	Concurso de escritura	Lingua castelá	Dto de lingua	3º e 4º ESO	IES Agra de	non

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
	creativa		castelá	1º bach	Leborís	
3º trimestre	Viaxe a Toledo	Lingua Castelá	Teresa López Sancosmed	3º ESO	Toledo	si
3º trimestre	Colaboración club de lectura	Lingua castelá	biblioteca	ESO e 1º bach	IES Agra de Leborís	non
3º trimestre	Plan Director	Dto Orientación ED	Carmen Saavedra ED	ESO	IES	non
3º trimestre	Percorrido pola costa da Morte: Borneiro, Dombate, Muxía, Mosteiro de Louro, Fisterra...	Xeografía e Historia/Relixión/Bioloxía e Xeoloxía	Rosa Mallo	1º ESO	Santiago	si
3º trimestre	Visita da cidade de Ferrol, Cedeira, San Andrés de Teixido, Cabo Ortegal	Xeografía e Historia/Relixión	Rosa Mallo/Gloria	2º ESO	Ferrol...	si
3º trimestre	Visita ao penedos de Traba e á costa da Morte	Xeografía e Historia/Bioloxía e Xeoloxía	Carlos López	3º ESO	A Coruña	si
3º trimestre	Percorrido pola Lagoa de Baldaio	Xeografía e Historia/Bioloxía e Xeoloxía	Carlos López	3º ESO	A Coruña	si
2ª/3º trimestre	Visita ao Mosteiro de Armenteira e percorrido pola zona vella de Pontevedra	Xeografía e Historia/Relixión	Rosa Mallo/Gloria Fernández	3º ESO	Pontevedra	si
3º trimestre	Visita ao Penedos de Pasarela, Lagoa de Traba	Xeografía e Historia/Bioloxía e Xeoloxía	Carlos López	2º Bacharelato /Xeografía	A Coruña	si
3º trimestre	Visita a Punta Nariga, Esteiro do Anllóns e Buño	Xeografía e Historia/Bioloxía e Xeoloxía	Carlos López	2º Bacharelato /Xeografía	A Coruña	si
3º trimestre	Percorrido pola cidade de A Coruña	Xeografía e Historia	Rosa Mallo	2º Bacharelato /PACG	A Coruña	si
2º/3º trimestre	Visita á cidade de Santiago e Catedral	Xeografía e Historia/Relixión	Rosa Mallo	2º bacharelato /PACG	Santiago	si
2º/3º trimestre	Intercambio con Francia	Francés	Ana Rodríguez	3º ESO	Francia/Laracha	si
2º/3º trimestre	Solicitude de participación no DELF escolar	Francés	Ana Rodríguez	O alumnado de francés	No centro	non
3º trimestre	Participación no festival da Francofonía	Francés	Ana Rodríguez	2º ESO	Vilanova de Arousa	si

TODO O CURSO

Data	Nome actividade	Departamento	Coordina	Grupo / nivel	Lugar	Transporte
A concretar	Asistencia a algunha representación teatral	Francés	Ana Rodríguez	ESO/ Bacharelato	Depende	si/non
A concretar	Conmemoración dalgún aniversario ou centenario relacionado coa cultura francófona	Francés	Ana Rodríguez	Alumnado de francés	Depende	si/non
A concretar	Colaboración e participación nas actividades da biblioteca e no proxecto "viaxes emocionantes"	Francés/ Biblioteca	Ana Rodríguez	Alumnado de francés	No centro	non

3.2. PROXECTO LINGÜÍSTICO DO CENTRO

Aprobado polo **Consello Escolar o 29-09-2014**, neste curso introdúcese as modificacións derivadas da implantación da LOMCE en 1º, 2º, 3º e 4º de ESO e en 1º e 2º de Bacharelato (Curso 2014-2015).

O Decreto 79/2010 establece o reparto das materias curriculares nas linguas oficiais segundo o establecido nos artigos 7 e 8:

Artigo 7.-Educación secundaria obrigatoria.

1. Garantírase a adquisición da competencia lingüística propia da etapa e do nivel nas dúas linguas oficiais de Galicia.
2. As materias de lingua impartíranse na lingua de referencia.
3. Impartíranse en galego as materias de Ciencias sociais, xeografía e historia, Ciencias da natureza e Bioloxía e xeoloxía, e en castelán as materias de Matemáticas, Tecnoloxías e Física e química.
4. Cada centro educativo, segundo o procedemento establecido no regulamento de centros, decidirá a lingua en que se impartirá o resto de materias de cada curso, garantindo que as materias en galego e en castelán se distribúen na mesma porcentaxe de horas semanais, sen prexuízo do disposto no capítulo IV (sobre a impartición de materias en linguas estranxeiras).

Este proceso realizarase cada catro cursos escolares.

Artigo 8º.-Bacharelato.

Cada centro educativo, segundo o procedemento establecido no regulamento de centros, establecerá unha oferta equilibrada na mesma porcentaxe de materias comúns, de modalidade e optativas para impartir en galego e en castelán.

Este proceso realizarase cada catro cursos escolares.

1. Reparto lingüístico das materias durante o curso 2019-2020

En virtude do exposto nos Artigos 7º e 8º do decreto 79/2010, o reparto das materias curriculares nas linguas oficiais nos cursos con implantación da LOMCE é o seguinte:

1º ESO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	4	Galego
XEOGRAFÍA E HISTORIA	3	Galego
EDUCACIÓN FÍSICA	2	Castelán
EDUCACIÓN PLÁSTICA	2	Galego
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	4	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA	4	Galego
INGLÉS	3	Inglés
MATEMÁTICAS	5	Castelán
2ª LINGUA FRANCÉS	2	Francés
2ª LINGUA PORTUGUÉS	2	Portugués
REFORZO E APOIO (LINGUA CASTELÁN)	2	Castelán
REFORZO E APOIO (MATEMÁTICAS)	2	Galego
EDUCACIÓN FINANCEIRA	1	Galego
PROGRAMACIÓN	1	Castelán
OBRADOIRO DE MÚSICA	1	Galego
PROMOCIÓN DE ESTILOS DE VIDA SAUDABLES	1	Castelán
ORATORIA	1	Castelán
RELIXIÓN	1	Galego
VALORES ÉTICOS	1	Galego
TITORÍA	1	Galego

2º ESO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
FÍSICA E QUÍMICA	3	Castelán**
XEOGRAFÍA E HISTORIA	3	Galego
EDUCACIÓN FÍSICA	2	Castelán
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	3	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA	3	Galego
INGLÉS	3	Inglés
MATEMÁTICAS	5	Castelán
MÚSICA	2	Galego*
2ª LINGUA FRANCÉS	2	Francés
2ª LINGUA PORTUGUÉS	2	Portugués
REFORZO E APOIO (LINGUA GALEGA)	2	Galego
REFORZO E APOIO (MATEMÁTICAS)	2	Castelán
PROMOCIÓN DE ESTILOS DE VIDA SAUDABLES	1	Castelán
IGUALDADE DE XÉNERO	1	Galego
ORATORIA	1	Galego
EDUCACIÓN FINANCIERA	1	Galego
PROGRAMACIÓN	1	Castelán
TECNOLOXÍA	3	Castelán
RELIXIÓN	1	Galego
VALORES ÉTICOS	1	Galego
TITORÍA	1	Galego

*Con algúns materiais en castelán.

** Con algúns materiais en galego.

3º ESO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	2	Galego
XEOGRAFÍA E HISTORIA	3	Galego
EDUCACIÓN FÍSICA	2	Galego
EDUCACIÓN PLÁSTICA BILINGÜE	2	Inglés/Galego
EDUCACIÓN PLÁSTICA NON BIL.	2	Galego
FÍSICA E QUÍMICA	2	Castelán**
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	3	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA	3	Galego
INGLÉS	3	Inglés
MATEMÁTICAS APLICADAS	4	Castelán
MATEMÁTICAS ACADÉMICAS	4	Castelán
MÚSICA BILINGÜE	2	Inglés/Castelán
MÚSICA NON BIL.	2	Castelán
2ª LINGUA FRANCÉS	2	Francés
CULTURA CLÁSICA	2	Galego
TECNOLOXÍA	2	Castelán
RELIXIÓN	1	Galego
VALORES ÉTICOS	1	Galego
TITORÍA	1	Galego

** Con algúns materiais en galego.

4º ESO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	3	Galego
XEOGRAFÍA E HISTORIA	3	Galego
EDUCACIÓN FÍSICA	2	Galego
EDUCACIÓN PLÁSTICA	3	Castelán
FÍSICA E QUÍMICA	3	Castelán**
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	3	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA	3	Galego
LATÍN	3	Galego
INGLÉS	3	Inglés
MATEMÁTICAS ACADÉMICAS	4	Castelán
MATEMÁTICAS APLICADAS	4	Castelán
CIENCIAS APLICADAS Á ACTIVIDADE PROFESIONAL	3	Castelán**
INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA E EMPRESARIAL	3	Galego
MÚSICA	3	Galego
ECONOMÍA	3	Galego
TECNOLOXÍA DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN	3	Castelán
TECNOLOXÍA	3	Castelán
2ª LINGUA FRANCÉS	3	Francés
CULTURA CIENTÍFICA	3	Galego*
RELIXIÓN	1	Galego
VALORES ÉTICOS	1	Galego
TITORÍA	1	Galego

*Con algúns materiais en castelán.

** Con algúns materiais en galego.

1º BACHARELATO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	4	Galego
ANATOMÍA APLICADA	3	Galego*
LINGUAXE E PRÁCTICA MUSICAL	3	Galego
ECONOMÍA	4	Galego
EDUCACIÓN FÍSICA	2	Galego
DEBUXO TÉCNICO I	4	Castelán
DEBUXO ARTÍSTICO I	3	Castelán
FILOSOFÍA	3	Galego
FÍSICA E QUÍMICA	4	Castelán**
HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO	4	Galego
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA I	3	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA I	3	Galego
LITERATURA UNIVERSAL	4	Castelán
LITERATURAS HISPÁNICAS	2	Castelán
INGLÉS I	3	Inglés
LATÍN I	4	Galego
MATEMÁTICAS I	4	Castelán
MATEMÁTICAS APLICADAS ÁS CIENCIAS SOCIAIS I	4	Castelán
2ª LINGUA FRANCÉS I	2	Francés
TECNOLOXÍA INDUSTRIAL I	3	Castelán
TECNOLOXÍA DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN I	2	Castelán
PROXECTOS EN EQUIPO I	1	Galego
RELIXIÓN	1	Galego

* Con algúns materiais en castelán.

** Con algúns materiais en galego.

*** Con algúns materiais en castelán

2º BACHARELATO		
MATERIA	Nº HORAS SEMANAIS	LINGUA NA QUE SE IMPARTE
BIOLOXÍA	4	Galego
ANÁLISE MUSICAL II	3	Galego
CIENCIAS DA TERRA E DO MEDIO AMBIENTE	3	Galego
ECONOMÍA DA EMPRESA	4	Galego
DEBUXO TÉCNICO II	4	Castelán
Hª DA FILOSOFÍA	4	Galego
FÍSICA	4	Castelán**
HISTORIA DA ARTE	4	Galego
HISTORIA DE ESPAÑA	3	Galego
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA II	3	Castelán
LINGUA GALEGA E LITERATURA II	3	Galego
INGLÉS II	3	Inglés
LATÍN II	4	Galego
MATEMÁTICAS II	4	Castelán
MATEMÁTICAS APLICADAS ÁS CIENCIAS SOCIAIS II	4	Castelán
MÉTODOS ESTADÍSTICOS E NUMÉRICOS	2	Castelán
QUÍMICA	4	Castelán
TECNOLOXÍA DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN II	3	Castelán
TECNOLXÍA INDUSTRIAL II	3	Galego
2ª LINGUA FRANCÉS II	3	Francés
PSICOLOXÍA	3	Galego
PATRIMONIO ARTÍSTICO E CULTURAL DE GALICIA	2	Galego
XEOLOXÍA	4	Galego
RELIXIÓN	1	Galego

** Con algúns materiais en galego.

3.3. PROGRAMA DE ACTIVIDADES DO EQUIPO DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

OBXECTIVOS

- ✿ Fomentar o uso da lingua galega entre a comunidade educativa.
- ✿ Acadar a plena valoración positiva do uso da lingua galega e desbotar os prexuízos existentes.
- ✿ Entender a lingua como medio de comunicación privilexiado e elemento configurador da identidade persoal e colectiva.
- ✿ Valorar a pluralidade lingüística como un patrimonio da humanidade e de riqueza persoal.
- ✿ Ampliar a presenza da realidade galega, cultura, historia, xeografía, economía, etnografía, lingua, literatura, arte, folclore ... na actividade diaria do centro.
- ✿ Colaborar activamente coas entidades da contorna no deseño e realización de actividades de dinamización da lingua galega.
- ✿ Divulgar os valores culturais, naturais e científicos da contorna na que se sitúa o noso centro; máis especificamente: a Costa da Morte e o mundo rural.
- ✿ Promover a igualdade e a convivencia no centro con prácticas educativas que axuden a eliminar condutas sexistas e estereotipos de xénero.
- ✿ Ambientar o centro poñendo en valor a cultura propia e destacando a contribución das mulleres.
- ✿ Ambientar o centro poñendo en valor o papel das mulleres na ciencia.
- ✿ Colaborar e coordinarse co equipo da biblioteca en todas as actividades.
- ✿ Recoller datos obxectivos sobre o uso e valoración da lingua galega por parte da comunidade educativa.

Actividades	Temporalización	Destinatarios
Calendario escolar	Outubro 2019	Comunidade educativa
Teatro pola igualdade	25 de novembro	ESO
Samaín: divulgación, concurso cabazas,...	28- 30 de outubro	Todo o alumnado
Obradoiro: “Reciclamos materiais, recuperamos a lingua”	Todo o curso	Alumnado voluntario
IV Camiño sen límites: Etapa Caión- Baldaio	Marzo 2020	Alumnado voluntario 3º ESO
VII Certame “Dores Gestoso”: plástico, poético e divulgativo	2º e 3º trimestre	Todo o alumnado
Murais: a muller na cultura tradicional galega	Todo o curso	Alumnado voluntario
Escaleira de mulleres científicas	3º Trimestre	ESO
Participación no Correlingua	3º trimestre	3º ESO
Concurso de Monólogos	2º e 3º trimestre	1º ESO
Proxecto transversal: Viaxes pola lusofonía As viaxes do exilio	2º e 3º trimestre	ESO
Letras galegas: exposición, materiais didácticos,...	Maio 2017	Todo o alumnado
Xornada de convivencia	Fin de curso	Alumnado dinamizador da biblioteca, EDLG,...

3.4. PROGRAMACIÓN DAS TICs

PUNTO DE PARTIDA

O número de alumnos/as e profesores/as afectados polo proxecto é:

	Alumnos/as	Profesores/as
Ed. Secundaria	362	
Bacharelato	91	
Total	453	47

A situación dos medios informáticos a principios de curso é a seguinte:

- Dispoñemos de dúas aulas de informática con ordenadores (algún deles moi anticuados) de sobremesa, unha aula de usos múltiples, pizarras dixitais en todas as aulas e unha biblioteca con 6 ordenadores (4 a disposición do alumnado e 2 para o profesorado encargado da xestión da mesma), ademais dunha aula dotada con ordenadores reciclados.
- Equipamento nas aulas de 1º e 2º da ESO coa dotación Abalar: videoproxectores, pizarras dixitais, portátil de aula, ultraportátiles para o alumnado de estes niveis educativos, carro de carga e rede Wifi Abalar. Este ano o número de ultraportátiles non é suficiente, debido a dous motivos:
  - Hai moito alumnado en 1º ESO e 2º ESO (sobre todo en este nivel).
  - Hai uns dez ultraportátiles que non funcionan e a pesar de facer as incidencias oportunas de cara a xunta, non os veñen a arranxar.
  - Os armarios que cargan os ultraportátiles que están nas aulas de 1º ESO-B e 1º ESO-C están estragados. Falouse co coordinador TIC que leva o noso centro, para ver se nos arranxaba o problema e tamén o dos ultraportátiles estragados. Estivo no centro e dixo que é complicado, posto que a xunta

está intentando desfacerse do sistema Abalar e está a implantar o Edixgal nos centros.

- O equipo directivo do centro dispón de 4 PC. Os departamentos dispoñen, cada un, dun PC, un portátil, impresora e scanners.
- Dispoñemos de conexión a Internet de banda ancha en todo o centro.

OBXECTIVOS TIC. CURSO 2019 – 2020

- Aproveitar a incidencia e a relevancia das Tecnoloxías da Información e Comunicación, na sociedade actual, para xerar unha comunidade de aprendizaxe na que participen tódolos sectores involucrados no noso centro.
- Estimular o desenvolvemento da aprendizaxe de competencias dixitais dentro e fora da aula.
- Apoiar o tratamento dos temas transversais e a atención á diversidade.
- Potenciar o portal /páxina web do centro:
  - Dotar de contido.
  - Actualización permanente de contidos para a páxina web.
- Utilización da aula virtual Moodle como referente para traballar co alumnado potenciando así á utilización dos recursos dos que dispón o centro. Todo o profesorado do centro dispón de permisos para a creación de cursos na aula virtual.
- Utilizar os materiais audiovisuais instalados nas aulas como recurso didáctico na práctica docente.
- Utilización dos recursos Abalar como medio de achegar aos alumnos ás novas

tecnoloxías aplicadas na docencia para os cursos de 1º e 2º da ESO.

- Traballar co equipamento Abalar das aulas en 1º e 2º da ESO a través de materias optativas de nova oferta do centro como: programación, investigación e tratamento da información, promoción de hábitos de vida saudables e educación financeira.
- Traballar no entorno Abalar para que os alumnos de 1º e 2º da ESO acaden competencias básicas como manexo dos netbooks, utilización de software sinxelo e emprego de internet para búsqueda de información.
- Impulsar as TICs como medio de comunicación do centro coa comunidade educativa, principalmente a través da páxina web, para:
  - a) Mellorar o coñecemento sobre o instituto en canto a instalacións, profesorado, actividades, etc.
  - b) Facilitar información relevante á comunidade educativa como convocatorias de becas e axudas, prazos de preinscripción e matrículas, etc.
  - c) Apoiar as labores de titoría de pais, establecendo novas formas de contacto entre pais, nais e titores.
- Este curso académico intentaremos seguir dando a coñecer as actividades que se fan no centro a través da páxina web de Facebook aberta, que temos creada no instituto, para que todos poidan ver o noso traballo.
- Impulsar a comunicación coas familias a través de Abalar Móbil.
- Explicar de novo ó claustro en que consiste o sistema Edixgal (posto que hai novos recursos), para ver si anímanse a participar nel.

ACTUACIÓNS DA COORDINADORA TIC DURANTE O CURSO

- As tarefas de mantemento correrán a cargo do persoal de informática contratado polo centro e que acude ao centro os martes debido, fundamentalmente, a que algúns equipos son vellos e fallan con frecuencia.
-
- Ao principio de curso revisarase o estado dos ordenadores e procederase a limpeza dos mesmos (carpetas do alumnado do curso anterior, programas,...), para poder empregar as dúas aulas de informática para impartir as clases.
-
- Para levar a cabo as labores explicadas a continuación, e máis para axudar na integración das TICs ao profesorado, a coordinadora dispón de tres horas semanais de atención e apoio.
-
- Actualización do software de todos os ordenadores portátiles dos profesores que están en todas as aulas-

Aulas TIC / Informática:

Para o traballo na aula TIC, estableceuse un **protocolo de traballo**:

- A fin de evitar incidencias e problemas decidiuse a creación do usuario Administrador para evitar problemas derivados da instalación de programas ou a manipulación dos equipos por parte do alumnado.
-
- Cada alumno terá asignado un equipo de traballo para todo o curso, facéndose responsable do seu bo uso.

- Habberá dous libros de control dos equipos informáticos nas aulas de informática no que o profesor anotará a asignación de equipos aos alumnos, para evitar posibles desperfectos dos equipos informáticos e as incidencias detectadas nos equipos, respectivamente.

Aulas ABALAR:

- A principio de curso poranse en marcha os carros das aulas Abalar conectándoos á corrente eléctrica e reprogramando para proceder a súa carga. A partir de aí é cando empezan a xurdir os problemas con algúns netbooks, non se conectan a Internet, non cargan, non acenden,....., polo que tratarase de arranxar cun clonado dos mesmos. Cando dende a coordinación non sexa posible amañar ditos fallos, avisarase á UAC das incidencias que lles correspondan solucionar a eles (provocadas por caídas de tensión, equipos en garantía, equipos Abalar, rede Wifi Abalar...).
-
- Os equipos das aulas de informática seguirán conxelados para evitar o mal uso dos mesmos aínda que isto fai que a instalación de diversas aplicacións necesarias para impartir algunhas materias sexa moi lenta. Ademais, actualizaranse os antivirus, instalaranse os programas que precisan os distintos departamentos,... É dicir, as operacións básicas de mantemento dos equipos.
- Substituiranse os programas de software privativo carentes de licenza por outros equivalentes de software libre ou gratuíto, mantendo o entorno de Windows dos ordenadores comúns do centro.
- Previamente realizaríase un estudo do software empregado polo profesorado no centro con obxecto de elaborar unha lista de programas alternativos de software libre que se poñería a disposición do profesorado, promovendo o seu uso e facilitando a migración aos novos programas.

- Para que tanto as dúas aulas de Informática como as aulas Abalar do centro funcionen a pleno rendemento hai follas de incidencias para anotar calquera tipo de problema que poida haber nos equipos, de forma que o coordinador semanalmente as revise para intentar solucionar o problema e que tanto o profesorado coma os alumnos teñan os equipos en perfecto estado para a súa utilización.

INTEGRACIÓN DAS TICs NO CURRÍCULO: APORTACIÓNS DERIVADAS DA APLICACIÓN DO PROXECTO NO CENTRO

A integración curricular das TIC reflíctese na utilización exhaustiva tanto dos medios e recursos informáticos e audiovisuais dispoñibles no centro como os de carácter persoal que tanto o equipo directivo fai en todas as súas intervencións públicas (presentación de contas, presentacións nos claustros, información e convocatorias a través do correo electrónico, ...), como os profesores e profesoras con alumnos e alumnas no desenvolvemento da súa práctica e función docentes (preparación de programacións, unidades didácticas, exames, actividades, busca de información e utilización de recursos e materiais educativos e dixitais).

Non se pode esquecer que a aplicación das TIC non só depende da existencia de medios axeitados senón tamén da formación do profesorado implicado. O profesorado do centro xa coñece o proxecto Abalar e a utilización do seu equipamento e moitos xa o están a empregar na súa práctica docente, e serían máis os que o usasen, se non fallasen tanto os ultraportátiles do alumnado.

O apartado máis importante é o que se refire ao conxunto de actividades relacionadas co alumnado, para facilitarlas, haberá:

- Folla de reserva das aulas de Informática

- Folla de reserva dos ordenadores da Biblioteca por parte dos alumnos
- Libro de firmas para a utilización de aulas de Informática
- Folla de incidencias nas aulas de 1º ESO e 2º ESO para que o alumnado expoña nelas que netbooks fallaron e así se poidan revisar por parte da coordinadora TIC e se arranxalos, se é posible.

Para unha integración plena das TIC no noso centro, durante este curso intentaremos:

- Fomentar a aplicación de novos métodos de ensino-aprendizaxe.
- Fomentar o uso das TIC como recurso educativo e para a elaboración de apuntes e/ou materiais de apoio, así como a utilización de materiais didácticos que xa hai dispoñibles nos recursos Abalar.
- Estender o uso das TICs á maioría do profesorado co fin de que moitos superen o medo as novas tecnoloxías.
- Diseñar os nosos propios recursos educativos.
- Desenvolver a capacidade de busca, selección, crítica e síntese da abundante información que se pode conseguir utilizando as TICs.
- Establecer concursos de traballos e deseños multimedia, etc.

3.5 PROGRAMACIÓN ANUAL DE LECTURA. BIBLIOTECA ESCOLAR

Plan Anual de Lectura do IES “Agra de Leborís” (A Laracha) para o curso 2019-2020

Marco legal

Co Plan Anual de Lectura (PAL) que presentamos, damos cumprimento a:

- **Instrucións de 2 de setembro de 2019** en relación coa organización e o funcionamento das bibliotecas escolares durante o curso 2019-2020 en centros docentes de niveis non universitarios; ao **Anexo XI** e ao **Anexo I con Anotacións (da Orde de 23 de abril de 2018 pola que se convoca o Plan de Mellora para as Bibliotecas Escolares, integrado agora no PLAN LÍA Lectura, Información e Aprendizaxe**, onde se recollen as orientacións da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria en relación á organización e funcionamento das bibliotecas escolares. Descríbese a biblioteca como centro de recursos de lectura, información e aprendizaxe; como “centro creativo das aprendizaxes”.
- **Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa** (LOMCE), artigos 113 (menciona as bibliotecas escolares como “recursos educativos [que] contribuirán a fomentar a lectura e a que o alumnado acceda á información e outros recursos para a aprendizaxe das demais áreas e materias, e poida formarse no uso crítico dos mesmos, debendo contribuír (...) a facer efectivos os principios pedagóxicos referidos á lectura, e dispoñendo que a organización das bibliotecas escolares deberá permitir o seu funcionamento como espazo aberto á comunidade educativa dos respectivos centros”); artigo 11. 7 (especifica: “Coa finalidade de promover a comprensión da lectura e do uso da información, dedicarse un tempo á lectura na práctica docente en todas as materias”).
- **Decreto 86/2015, do 25 de xuño polo que se establece o currículo de educación secundaria obrigatoria e do bacharelato, artigo 38** (establece a obrigatoriedade de que as bibliotecas escolares sirvan aos obxectivos do proxecto lector de centro, entendido como “un programa de promoción da lectura, da escritura e das habilidades no uso, no tratamento e na produción da información, en apoio da adquisición das competencias clave”); e ao **Anexo V do Decreto 133/2007, que regula o Proxecto Lector de centro** (prescribe: “O proxecto lector de centro será a referencia para a elaboración de programas ou plans anuais de lectura, que se incluírán na programación xeral anual. O seu deseño e posta en marcha son competencia de todo o equipo docente e estarán coordinados preferentemente pola persoa responsable da biblioteca escolar. [...] A formación da lectura comprensiva esixe, pola súa vez, un traballo progresivo e continuado. Traballárase con todo tipo de textos: literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, gráficos; en soporte impreso ou electrónico. O profesorado de todas e cada unha das áreas e materias de todos os niveis educativos, incluírá nas súas programacións as actividades previstas no proxecto segundo a temporalización que nel se acorde, determinando a dedicación real dun tempo mínimo diario para a lectura e a inclusión de prácticas de comprensión e fomento da lectura e da escritura. [...] Realízase unha avaliación continuada dos avances ou dificultades da posta en marcha do proxecto e das súas concrecións nos plans anuais de lectura. Para a avaliación de aspectos relacionados co

hábito lector teranse en conta non só os índices de lectura, senón tamén a capacidade do alumnado para avanzar na súa competencia literaria e ser quen de enfrontarse a textos cada vez máis complexos, así como a súa actitude diante da lectura como medio para a aprendizaxe, fonte de pracer e recurso para o desenvolvemento persoal”).

- **Lei Orgánica 2/2006, de Educación, artigo 19.3** (prescribe: “A fin de fomentar o hábito da lectura se dedicará un tempo diario á mesma”); **artigo 23.3** (especifica como un dos obxectivos da educación secundaria obrigatoria: “Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e da comunicación”); **artigos 33. d) e g)** (especifica como un dos obxectivos de bacharelato: “Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio para o desenvolvemento persoal”; “Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación”); **artigo 26.2** (refírese a un dos principios pedagóxicos que se deben aplicar na educación secundaria obrigatoria: “Nesta etapa prestarase unha atención especial á adquisición e desenvolvemento das competencias básicas e fomentarase a correcta expresión oral e escrita e o uso das matemáticas. A fin de promover o hábito da lectura, dedicarse un tempo á mesma na práctica docente de todas as materias”); e **artigo 113.3** (aclara: “contribuirán a fomentar a lectura e a que o alumno acceda á información e outros recursos para a aprendizaxe do resto das áreas e materias e poida formarse no uso crítico dos mesmos”).
- Medidas ditadas en 2011 polo **Marco de Referencia sobre as bibliotecas escolares**, feito público polo *Ministerio de Educación, Cultura e Deporte*, que as entende como: “centros de recursos de lectura, información e aprendizaxe: contornos educativos específicos integrados na vida da institución escolar. Apoian ao profesorado no exercicio das súas prácticas de ensinanza e facilitan ao alumnado a aprendizaxe de contidos curriculares, así como a adquisición de competencias e hábitos de lectura, nunha dinámica aberta á comunidade educativa. [...] Deben permitir o acceso a materiais informativos actualizados, diversos, apropiados, suficientes en número e calidade, e contemplar todas as áreas do currículo. Son espazos tamén para a lectura propiciadores de experiencias gratas de encontro e convivencia cos libros e cos recursos culturais en xeral. Deben apoiar os programas do centro no seu conxunto, especialmente aqueles que vaian enfocados á formación no uso crítico e ético da información e na transformación desta en coñecemento.”
- Documento da UNESCO “**Alfabetización Mediática e Informacional: Currículum para profesores**” (2011) e
- Documento **DigComp**, da Comisión Europea, **un marco para o desenvolvemento de competencias dixitais** en Europa publicado en 2013.

Obxectivos xerais

- “Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e da comunicación” (Obxectivo xeral da educación secundaria obrigatoria).

- “*Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio para o desenvolvemento persoal*”; “*Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación*” (Obxectivo xeral do bacharelato).
- Facilitar o tratamento transversal dos contidos e un enfoque interdisciplinar en proxectos e actividades, contribuíndo así a un **cambio metodolóxico** no centro. A biblioteca escolar deberá facilitar o tratamento transversal dos contidos e un enfoque interdisciplinar en proxectos e actividades, e que se han de apoiar nas metodoloxías de aprendizaxe por proxectos, realizando propostas. Neste sentido, coordinaremos o proxecto interdisciplinar de centro deste ano: “**Viaxes emocionantes**”.
- Promover a utilización da biblioteca por parte do profesorado en todas as áreas, etapas e niveis para favorecer a **alfabetización múltiple**, termo co que nos referimos á formación de lectores e lectoras competentes, capaces de realizar unha lectura crítica de textos de diversa tipoloxía, en formatos e soportes variados e con distintas finalidades, segundo específica a Instrucción primeira no punto 9.
- Impulsar o lema “**Biblioteca escolar, viveiro de cidadanía**” que o departamento de Educación da Consellería de Cultura, Educación e O.U. propón ás bibliotecas escolares, neste curso 2019-2020. Nesta ocasión o ilustrador é *Óscar Villán*, unha imaxe múltiple e evocadora de diversas situacións que unha biblioteca escolar pode facilitar. **A biblioteca escolar pode chegar a ser ese “viveiro de cidadanía” no que medren en confianza as xeracións novas**, e poidamos forxar esperanza fronte aos retos que o mundo actual nos presenta.
- Impulsar o **VII Certame poético-plástico-divulgativo “Dores Gestoso”**, a fin de promover actividades interdepartamentais.
- Ser unha biblioteca **inclusiva**, atendendo á **diversidade funcional**, vinculando especialmente ao alumnado que presenta necesidades específicas de apoio educativo (ANEAE), coa creación de espazos e actividades na biblioteca que fomenten a súa acollida e participación (por exemplo, como bibliotecario escolar voluntario).
- Incorporar de forma paulatina ás **familias** e ao **alumnado voluntario** (a través do Programa “Bibliotecas Voluntarias”), como usuarios críticos de información e dos medios de comunicación.
- Distribuír o orzamento asignado á biblioteca (3000€) entre:
  - **a adquisición de materiais** informativos e de ficción actualizados, diversos, apropiados, suficientes en número e calidade, en soporte **impreso, audiovisual ou electrónico**; relacionados cos contidos do currículo ou que poidan cubrir a variedade de intereses de lectura e aprendizaxe, segundo se indica na Instrucción primeira, punto 1 e a *Anotación 1 do Anexo I*. O esforzo da nosa biblioteca debe dirixirse á dotación de **material manipulativo ou creativo**. Mantemos como criterios os aprobados e aplicados nos últimos anos: os gastos que se deriven da compra dos libros de lectura obrigatoria establecidos polos diferentes departamentos son asumidos pola biblioteca e así se fará constar na ficha de catalogación. A persoa que faga a compra ten que presentar a factura orixinal á secretaria do centro e unha copia da mesma á persoa responsable da biblioteca.

- a reorganización do espazo, reubicación e adquisición de **mobiliario** con intención pedagóxica, co obxectivo de incentivar o traballo colaborativo, a comunicación e participación en metodoloxías activas, as aprendizaxes baseadas en proxectos, facilitando ocasións para o encontro entre os distintos membros da comunidade educativa en relación coa lectura, o acceso ao coñecemento e a cultura en xeral, segundo a Instrucción primeira, punto 2 e a *Anotación 1 do Anexo I*
- **o incremento do número de ordenadores con acceso a internet.** Neste sentido, a Anotación Primeira, no punto 4 do *Anexo I* anteriormente, especifica que: *“A biblioteca central deberá contar cun número suficiente de ordenadores con acceso a internet, de forma que se garanta una consulta equilibrada, no mesmo proceso de busca, de distintas fontes informativas. A existencia dunha ‘aula de informática’ no centro, en moitos casos, non é garantía suficiente de acceso aos distintos recursos dixitais para todo o alumnado nos procesos de busca e contraste de información, polo que deberá ter en conta esta circunstancia á hora de redistribuír os equipamentos dispoñibles. Algúns centros fusionaron xa os espazos de biblioteca e ‘aula de informática’, evolucionando cara un espazo de aprendizaxe multifuncional máis acorde ás novas necesidades educativas”.*
- ➔ Realizar unha **xestión centralizada de todos os seus recursos**, como son as **bibliotecas de aula** (habilitadas para o desenvolvemento da actividade Hora de Ler) e as dos **departamentos didácticos**, considerados como seccións da biblioteca escolar central.
- ➔ Revisar, como documento a medio prazo, o proxecto lector de centro á luz das novas necesidades educativas: lectura entendida como alfabetización múltiple e necesidade de traballar de forma intensiva para a adquisición da competencia informacional e mediática, en cumprimento da Instrucción Segunda do citado *Anexo I*. Para evitar a “infoexclusión”, os **proxectos lectores de centro** deberán garantir que ningún alumno nin alumna acaben excluídos do seu dereito á información por non acadar una competencia mínima no uso dos instrumentos e das tecnoloxías que o sistema educativo pon ao seu alcance.

HORARIO		
Primeiro recreo: de 10:20 a 10:40 Segundo recreo: de 12:20 a 12:40		
EQUIPO DE BIBLIOTECA		
DEPARTAMENTOS	PERSOAS e CARGA HORARIA	DÍAS DE ATENCIÓN
Bioloxía e Xeoloxía	Sonia Gay Sánchez (5h)	Coord. (3h): Martes, mércores e xoves. Gardas biblioteca (2h): Luns, martes, xoves e venres.
Latín	M ^a Jesús Méndez Novoa (3h)	Coord. (1h): Xoves. Gardas biblioteca (2h): Martes, mércores, xoves e venres.
Lingua Castelá e Literatura	Teresa López Sancosmed (2h)	Gardas biblioteca (2h): Luns, mércores, xoves e venres.

Lingua Galega e Literatura	M ^a Isabel Fariña Casas (2h)	Gardas biblioteca (2h): Martes, mércores, xoves e venres.
	Ana Cordeiro Souto, (2h)	Gardas biblioteca (2 h): Luns, martes e mércores.

LIÑAS DE ACTUACIÓN	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS
Organización e xestión técnica	☐ Fomentar a participación do alumnado voluntario como xestore/as e dinamizadore/as das actividades programadas, con función específicas. ☐ Organizar o campo MATERIAS na catalogación dos fondos con Proxecto Meiga. ☐ Continuar co etiquetado dos fondos audiovisuais incorporando información sobre xénero cinematográfico, idade recomendada e materias coas que están relacionados. ☐ Actualizar a base de datos dos fondos audiovisuais. ☐ Adquirir Aventuras Gráficas , desde a plataforma STEAN, para os ordenadores da biblioteca. ☐ Catalogar os fondos e habilitar seccións de lingua e literatura portuguesa e árabe. ☐ Expurgar a Sección 37, 80 e 81. Incorporación de materiais sobre diversidade funcional (Síndrome de Down, TDAH, bipolaridade, altas capacidades e adquisición de linguas) e a educación emocional, a adolescencia, a resolución de conflitos, estratexias de aprendizaxe cooperativa, a relaxación, etc. ☐ Aplicar as sancións por demora nas devolucións como medida educativa e para un mellor funcionamento da Biblioteca.
Formación de usuarios e alfabetización informacional	☐ Desenvolver actividades relacionadas coa formación de usuarios para o alumnado de 1º ESO e 2º ESO (clasificación dos fondos e consulta do OPAC). ☐ Promover un cambio metodolóxico, no marco do desenvolvemento de Proxectos interdisciplinares, como apoio para o exercicio das funcións docentes, implicando aos departamentos didácticos; favorecendo a aprendizaxe autónoma, o tratamento da lectura comprensiva, o acceso á información e ao seu tratamento dixital.
Fomento da lectura	☐ Impulsar actividades e proxectos variados (folletos, exposicións, concursos, obradoiros, encontros con persoas relevantes en distintos eidos...) ☐ Difundir a vida e a obra de persoeiros destacados en distintos eidos da cultura en relación con aniversarios ou centenarios. ☐ Distribuír entre a comunidade educativa parte dos fondos doados ☐ Crear un " <i>Rincón literario</i> " que se converta nun punto de encontro a través da literatura.
Apoio a outros programas e proxectos de aula	☒ Colaborar co desenvolvemento dos obxectivos e actividades enmarcadas no Proxecto Lector do centro: <i>Hora de Ler</i> (1º ESO) e

e/ou centro	<p><i>Club de Lectura.</i> Este curso hai deseñados dous clubs de lecturas actuais. Un para alumnado de 1º e 2º ESO coordinado por Ana Mª Rodríguez Ríos e outro para o alumnado de 3º, 4º e 1º Bacharelato e adultos, coordinado por Mª Jesús Méndez Novoa e Ana Cordeiro Souto.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Levar a cabo un encontro con clubs de lectura doutros centros. ❖ Deseñar artisticamente a mesa de xestión da BE. ❖ Desenvolver (en colaboración do EDLG e os departamentos didácticos) o proxecto de centro deste ano "<i>Viaxes emocionantes</i>". ❖ Impulsar o <i>VII Certame poético-plástico-divulgativo "Dores Gestoso"</i>.
Dinamización e promoción dos recursos, a súa integración no tratamento currículo e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias básicas	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rexistrar e catalogar os fondos ubicados nos departamentos didácticos co programa Meiga (instalado en rede no portátil da biblioteca). ❖ Informar sobre a actividade da Biblioteca a toda a comunidade educativa (na Sala de Profesorado, no Claustro, na CCP, por medios convencionais e dixitais (blog e web do centro). ❖ Favorecer o coñecemento, o respecto e a adquisición da competencia comunicativa en todas as linguas representadas na comunidade educativa, coa fin de evitar discriminacións e potenciar a integración do alumnado procedente doutras comunidades autónomas ou doutros países. ❖ Favorecer a comunicación utilizando como canle a literatura creando un "<i>Rincón literario</i>" que sirva de punto de encontro entre os distintos membros da comunidade educativa.

LIÑAS DE ACTUACIÓN	ACTIVIDADES
Organización e xestión técnica	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Peche da BE en setembro para elaboración do PAL e disposición do espazo para o novo curso. ☐ Envío da listaxe definitiva do alumnado por grupos e niveis en formato .cvs ou Excel, e do profesorado ao Centro de Atención ao Usuario (CAU) por parte de dirección, publicación de todo o catálogo e adxudicación de número de usuarios. ☐ Organización das actividades do alumnado voluntario. ☐ Organización da actividade <i>Hora de Ler</i>, prevista no Plan Lector do centro, destinada ao alumnado de 1º ESO. ☐ Difusión do sistema de Autoempréstito e a consulta do OPAC. ☐ Organización do campo MATERIAS na catalogación dos fondos con Proxecto Meiga. ☐ Continuar coa clasificación por xéneros cinematográficos, tipo de documento e idade recomendada do material audiovisual. ☐ Dotación das seccións de Lingua e Literatura portuguesa e árabe. ☐ Clasificación das novas adquisicións de Inglés por nivel de competencia lingüística. ☐ Rotulación da Sección específica con fondos para atender a

	<p>diversidade funcional (Síndrome de Down, TDAH, TEL, bipolaridade, altas capacidades e adquisición de linguas).</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Organización do espazo e Deseño de actividades para atención e seguimento do alumnado con NEAE. ☐ Rexistro e catalogación dos fondos de todos os departamentos didácticos co programa Meiga instalado en rede nun ordenador portátil. ☐ Aplicación de sancións por demora nos prazos de devolución. ☐ Supervisión dos dicionarios da BE e departamentos depositados nas aulas. ☐ Elaboración da memoria final da BE, con inclusión da Memoria sobre actuacións previstas no Proxecto Lector (Hora de Ler, Club de Lectura, etc.).
<p>Formación de usuarios e alfabetización informacional</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Continuidade no Programa “<i>Bibliotecas escolares solidarias</i>” (Plan LIA), coa formación dos bibliotecarios escolares como dinamizadores/formadores de usuarios/xestores. ☐ Formación de usuarios destinada ao alumnado de 1º e 2º de ESO coa colaboración dos bibliotecarios escolares como dinamizadores (DÍA DA BIBLIOTECA, 24 de outubro). ☐ Uso do Catálogo de Acceso Público en Liña (OPAC), mediante actividades específicas nas Aulas Abalar de 1º e 2º ESO durante o primeiro e segundo trimestres.
<p>Fomento da lectura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ HORA DE LER (enmarcado no Plan Lector do Centro). ☐ CLUB DE LECTURA (enmarcado no Plan Lector do Centro). ☐ Agasallo á comunidade educativa dos fondos que chegan como doazóns. ☐ SAMAÍN: Obradoiros de reciclaxe para facer adornos de Samaín. ☐ NADAL: Montaxe de árbores de Nadal con materiais reciclados, proposta de elaboración de postais,... ☐ DÍA DE SAN VALENTÍN, 14 de febreiro. Exposición de libros e películas sobre o amor, elaboración de postais,... ☐ DÍA DA POESÍA, 21 de marzo. Organización de recitais poéticos. Elaboración de manuscritos con poesías escritas ou seleccionadas polo alumnado para ser entregadas como agasallos. ☐ PREMIO NOBEL. Exposición biográfica e bibliográfica dos premios máis significativos concedidos en 2019. Adquirir, se procede, obras e expoñelas. ☐ PREMIOS NACIONAIS DE NARRATIVA, POESÍA, ILUSTRACIÓN e DAS ARTES ESCÉNICAS a autore/as en lingua galega e castelá. Exposición biográfica e bibliográfica. Adquirir, se procede, obras e expoñelas. ☐ PREMIO CERVANTES. Exposición biográfica e bibliográfica. Adquirir, se procede, obras e expoñelas. ☐ LETRAS GALEGAS (17 de maio). Exposición da obra de Carvalho Calero, homenaxeado en 2020.

<p>Apoio a outros programas e proxectos de aula e/ou centro</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Desenvolvemento das actividades enmarcadas no Proxecto Lector do centro emprendidas en anos anteriores (<i>Hora de Ler, Club de Lectura</i>). Encontro con clubs de lectura doutros centros. ☐ Definición dos obxectivos a acadar co deseño artístico da mesa de xestión da biblioteca. ☐ Presentación dos fondos (divulgativos e de creación, audiovisuais ou dixitais) que existen na BE en relación co proxecto interdisciplinar "<i>Viaxes emocionantes</i>". ☐ Participación na actividade interdepartamental no <i>Día contra a Violencia de Xénero</i> (25 de novembro). Montaxe de exposicións. Teatro pola igualdade na Casa da Cultura en colaboración co EDLG. ☐ Rotulación das fronteiras das escaleiras do centro con vinilos con diferentes temáticas: frases de persoas relevantes nos distintos eidos, títulos de libros, fragmentos de poemas e o seu autor, mulleres galegas, mensaxes positivas, mulleres na ciencia, ... ☐ Colaboración co EDLG na visibilización da lingua e cultura galegas a través da pintura, da escrita, da ciencia,... ☐ Adquisición e empréstitos de fondos para as familias (dentro do marco Escola de Nais e Pais, ou non). ☐ Colaboración co proxecto anual "<i>Camión sen límites</i>", que se desenvolverá en 3º ESO, polo departamento de Bioloxía-Xeoloxía, ao longo do curso, que abrangue un deseño de roteiros de Caión a Baldaio (dentro do programa "<i>Ciencia sen límites</i>") ☐ Realización dunha semana cultural que xire en torno aos aspectos traballados polo alumnado e profesorado dos distintos departamentos didácticos dentro do proxecto "<i>Viaxes emocionantes</i>". Exposición dos traballos realizados e do material elaborado, realización de obradoiros e outras actividades.
<p>Dinamización e promoción dos recursos, a súa integración no tratamento do currículo e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>DÍA CONTRA A VIOLENCIA DE XÉNERO</i> (25 de novembro). Deseño de actividades para traballar nas titorías ao longo do mes de novembro e exposición dos traballos realizados. Montaxe artística na Biblioteca. ☐ <i>ENTROIDO</i>: Recuperación do Entroido tradicional galego, personaxes, ritos e costumes da contorna. ☐ <i>DÍA INTERNACIONAL DA MULLER TRABALLADORA</i> (8 de marzo). Edición en formato impreso das obras premiadas no <i>Certame "Dores Gestoso"</i> en anos anteriores. Adicación especial á relevancia das mulleres viaxeiras ao longo da historia. ☐ <i>MES DO LIBRO: CONCURSO DE LECTURA</i>

	<p>(Departamento de Lingua Castelá e Literatura) entre alumnado de 1º e 2º ESO.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ <i>MES DO LIBRO: CONCURSO DE CREACIÓN LITERARIA:</i> (Departamento de Lingua Castelá e Literatura) entre alumnado de 3º, 4º ESO e 1º Bach. ❑ <i>OBRADOIRO DE CREACIÓN POÉTICA DA REIVINDICACIÓN DO PAPEL DA MULLER,</i> (Departamento de Lingua Galega e Literatura) para alumnado de 3º de ESO. ❑ <i>SEMANA DAS LETRAS GALEGAS</i> en homenaxe a Carballo Calero (Ferrol, 1910-Santiago de Compostela, 1990), coincidindo cos 110 anos do seu nacemento e os 30 do seu falecemento. O profesor ferrolán é "unha das figuras máis relevantes da cultura galega da segunda metade do s. XX" Desde o ano 1981 firmou as súas obras e escritos como Carvalho Calero". ❑ <i>ACTIVIDADES ESPECÍFICAS PREVISTAS POLOS DEPARTAMENTOS DIDÁCTICOS</i> para facilitar a aprendizaxe autónoma, o tratamento da lectura comprensiva en cada área curricular, a educación no acceso á información así como ao seu tratamento e competencia dixital.
--	---

ACTIVIDADES ESPECÍFICAS PREVISTAS POLOS DEPARTAMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO LECTOR DO CENTRO (2019-2020)		
TODOS OS NIVEIS		
MATERIA	ACTIVIDADE	TIPOLOXÍA DAS ACTIVIDADES
BIOLOXÍA E XEOLOXÍA	<p>Consideramos que o ensino das ciencias ten unha finalidade primordial: lograr que todo o alumnado teña acceso a unha cultura científica que lle permita comprender e actuar na vida cotiá con responsabilidade e participar activamente na procura de solucións aos problemas, o cal require profundas transformacións no ensino das ciencias tales como proporcionar un enfoque cada vez máis humanista, que poña de relevo a contribución das ciencias á cultura xeral e preste especial atención aos problemas éticos relacionados co desenvolvemento científico–tecnolóxico; a familiarización dos estudantes con métodos e modos de pensar e comportarse característicos da actividade científico – investigadora contemporánea; e o desenvolvemento dunha actitude crítica, reflexiva, responsable, transformadora e solidaria, diante dos problemas da humanidade e do seu entorno. Un valioso instrumento para lograr estes fins é a lectura e análise de textos que conecten Ciencia- Tecnoloxía e Sociedade.</p> <p>Pendientes de que se concreten as liñas xerais do Plano Lector, desde o departamento preténdese contribuír ao fomento da lectura comprensiva e marcámonos como obxectivo primordial a alfabetización científica do alumnado a través das seguintes actividades:</p>	<p>Alfabetización científica</p> <p>Lectura crítica</p> <p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao de-</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lectura e comprensión de textos do libro do alumno. 2. Lectura comprensiva de enunciado de problemas. 3. Lectura diaria de textos de carácter científico relativos aos contidos das diferentes materias. 4. Realización de dossier de prensa, que conleva a busca de noticias relacionadas co medio natural (consumo de recursos, diversidade de ecosistemas, impacto ambiental, catástrofes naturais, ...) en medios de comunicación diversos, lectura e comentario crítico, que poña de manifesto as interaccións Ciencia- Tecnoloxía- Sociedade - Ambiente. 5. Uso de dicionarios para comprender o significado de vocabulario técnico. 6. Selección e elaboración propia de textos científicos sinxelos para atender á diversidade de alumnado de cada grupo, especialmente ás ACI. 7. Visitas a exposicións e elaboración de traballos escritos. 8. Uso da aula virtual para consultas documentais. 9. Elaboración e divulgación de novas científicas para <i>Radioleborís</i>. 10. Elaboración do blog <i>Ciencia sen límites</i>. 11. Páxina de <i>Google plus</i> do profesorado con recursos para o alumnado. 12. Participación no proxecto interdisciplinar do presente curso escolar de título "<i>Viaxes emocionantes</i>". 13. Recomendación de lecturas (narrativa, ensaio) dun nivel axeitado para cada idade relacionadas coas Ciencias Naturais. <p>LECTURAS RECOMENDADAS</p> <p>Para 1º e 2º de ESO: Fernández Paz, A, <i>As flores radiactivas</i> Kelly, J, <i>A evolución de Calpurnia Tate</i> Sepúlveda, L, <i>Historia dunha gaivota e do gato que a aprendeu a voar</i> Nöstlinger, C, <i>Konrad o el niño que salió de una lata de conservas</i></p> <p>Para 3º e 4º de ESO: Muñoz Puelles, V, <i>2083</i> Gripe, M, <i>Los escarabajos vuelan al atardecer</i> Gómez, S, <i>Eu simio</i> Fernández Paz, A, <i>Trece anos de Blanca</i></p> <p>Para Bacharelato: Dawkin, R, <i>O xene egoista</i> Bryson, B, <i>Una breve historia de casi todo</i> Asimov, I, <i>O Universo</i> Huxley, A, <i>Un mundo feliz</i></p>	senvolve- mento das competen- cias bási- cas
--	--	--

	<p>Mariño,X, <i>Terra</i></p> <p>MATERIAL AUDIOVISUAL</p> <p>Para a materia de Cultura Científica: 4º ESO : Bloque 2. O UNIVERSO: <i>Contact</i> Bloque 3. AVANCES TECNOLÓXICOS , IMPLICACIÓNS SOCIAIS E AMBIENTAIS: <i>La princesa Mononoke / Diamantes de sangre / Avatar / Un lugar en el mundo / Odyssey/ Los últimos días del Edén.</i> Bloque 4. CALIDADE DE VIDA: <i>El chico de la burbuja de plástico / La decisión de Anne / El aceite de la vida/22 ángeles.</i> Bloque 5. A HUMANIDADE E O USO DOS MATERIAIS: <i>Comprar, tirar, Comprar / Grandes almacenes.</i></p> <p>OUTRAS PELÍCULAS: <i>Rapa Nui ; Moon ; 12 monos ; La jetée; Minority Reporter; Erin Bronkovic; Una verdad incómoda; Guerra mundial Z ; Philadelphia ; El día de mañana; 2012...</i></p> <p>OUTRAS LECTURAS: <i>A flor de piel (Javier Moro), Ángeles custodios (Almudena de Arteaga), Eres una bestia, Viskovitz (Alessandro Boffa), Mi familia y otros animales, Bichos y demás parientes, El jardín de los dioses (Gerard Durrell), Os nenos da variola (María Solar), Para salvar el mundo (Julia Álvarez)</i></p>	
<p>ECONOMÍA</p>	<p>A configuración dun proxecto lector do Centro esixe que en todas as áreas se concreten as actividades a desenvolver relacionadas coa lectura, a obtención de información de diversas fontes e a produción de coñecemento.</p> <p>Unha das iniciativas neste sentido que propón o Departamento é a solicitude da maleta viaxeira de Economía ofertada pola Xunta de Galicia no seguinte enlace: http://www.edu.xunta.es/biblioteca/maletas/maleta.php?IdMaleta=23.</p> <p>Trátase dun conxunto de libros e vídeos en préstamo durante 15 días.</p> <p>A proposta do Departamento é solicitala e traballar intensivamente sobre estes contidos durante o terceiro trimestre, especialmente na materia de Economía de 1º de bacharelato. Como resultado realizaranse fichas-resumo deste material que se incorporarán á biblioteca do Centro.</p> <p>No caso de non poder contar con este material, o traballo efectuarase cos fondos que posúe actualmente o IES e posibles incorporacións consensuadas co equipo da biblioteca.</p> <p>A procura de información na rede e a súa análise é unha das habilidades fundamentais ante a avalancha de información</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>

	<p>consecuencia da globalización. O problema fundamental da información na rede é seleccionar fontes fiables e, dentro destas, a información relevante para comprender os fenómenos socioeconómicos. Ademais das webs dos organismos oficiais, o Departamento de Economía propón un listado de webs de referencia na materia tanto na aula como na biblioteca:</p> <p>www.econoaula.com www.ecomur.com/ www.ecobachillerato.com/ http://econoweb.es/ http://economiasinfronteras.wordpress.com/ http://www.econoplastas.org/ http://eduardogarzon.net/ http://www.juantorreslopez.com/ http://agaedes.blogspot.com.es http://www.eumed.net http://www.webeconomia.com http://www.edualter.org http://www.rebellion.org/seccion.php?id=28 http://www.attac.es/ http://www.cooperativasdegalicia.com/ http://www.ige.eu http://www.testeando.es http://aulavirtual.bde.es http://ecobitacora.blogspot.com.es</p> <p>En todas as materias que imparte o Departamento, a produción de materiais dixitais é unha constante, tal como se explica na programación de cada materia. En todo caso, cabe suliñar que existen dúas áreas onde esa produción é máis intensa: <i>Economía de primeiro curso de Bacharelato e Economía e Empresa de 2º curso de Bacharelato</i>. O acceso a estes materiais forma parte da docencia destas materias. Atópanse aloxados na aula virtual do Centro.</p> <p>Finalmente, o Departamento de Economía manifesta a súa intención de participar activamente en cantas actividades se dinamicen desde a biblioteca do IES.</p>	
ED. FÍSICA	<p>Integradas dentro do proxecto lector e como factor primordial para o desenvolvemento das competencias básicas e a consecución dos obxectivos xerais de etapa, levaremos a cabo as seguintes actuacións:</p> <p>Actividades relacionadas co fomento da lectura: Lectura de apuntamentos, textos e artigos propostos na aula para o desenvolvemento das distintas unidades didácticas. Subscripción a unha revista especializada (<i>Sport Life, Runners...</i>) que se empregará nas clases como apoio ás explicacións teórico-prácticas.</p>	Educación documental

	<p>Empregar a Hora de Ler para fomentar as lecturas recomendadas por curso ou a lectura de revistas especializadas.</p> <p>Seguir potenciando o uso e ampliar os fondos da zona dedicada a lecturas relacionadas co mundo da actividade física, saúde e deporte emprazada no ximnasio (revistas, monografías e libros especializados) e do xogo tradicional en colaboración coa biblioteca.</p> <p>Crear un espazo de lectura no pavillón para ser empregado nos tempos de lecer.</p> <p>Recompilar os títulos dos textos especializados (bibliografía) situados na biblioteca e no departamento, elaborar unha relación é dalos á coñecer ó alumnado.</p> <p>Lecturas recomendadas por curso e trimestre: trataremos de ampliar a colección de textos de temática deportiva e recomendar unha por trimestre para cada curso. O alumno/a que demostre ter lido as recomendacións (mediante resumos, comentarios críticos, cuestionarios entregados polo profesorado...) terá unha valoración positiva no apartado de actitudes. Así mesmo, proporase aos alumnos lesionados unha lectura e a realización dunha proba da mesma, que se incluíra coma nota práctica, xunto cos traballos e a coavaliación.</p> <p>1º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> a) KNISTER: <i>Kika Suprebruxa tola polo fútbol</i> b) NAHRGANG, F.: <i>El partido del año</i> Colec. <i>Locos por el fútbol</i> Ed. Edelvives c) GOSCINNY: <i>Astérix en los Juegos Olímpicos.</i> <p>2º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> - SIERRA I FABRA, J.: <i>El último set.</i> - LAMARCA, T.: <i>Lágrimas por una medalla.</i> <p>3º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> - VÁZQUEZ MONTALBÁN, M.: <i>El delantero centro fue asesinado al atardecer.</i> - EIRÉ, A.: <i>O penalti de Fuco</i>, Ed. Baia. - FAULKNER, W.: <i>La escapada.</i> <p>4º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> - DELIBES, M.: <i>La vida sobre ruedas.</i> - MACEDA ABELEIRA, B.: <i>O álbum de Garrincha</i>, Ed. Galaxia. - PÉREZ REVERTE, A.: <i>El maestro de esgrima.</i> <p>1º BAC</p> <ul style="list-style-type: none"> - MURAKAMI, H.: <i>Do que estou a falar cando falo de correr</i>, Ed. Galaxia.	<p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - RIVAS, M.: <i>Todo ben</i>, Ed Xerais. - GALEANO, E.: <i>El fútbol a sol y sombra y otros escritos</i>. <p>Actividades relacionadas co tratamento da información:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A utilización da biblioteca para buscar información sobre os contidos traballados. Facilitarase bibliografía para ampliar coñecementos. Intentarase ampliar o catálogo de libros relacionados coa actividade física, deporte e saúde. - Realización dun Circuito de forza-resistencia en 4º ESO presentado en formato dixital. Terán que buscar exercicios nas páxinas web indicadas para tal fin e nos libros recomendados da biblioteca. - Realización dun “Programa Individual de Mellora da Condición Física” en 1º Bach, presentado en formato dixital. Terán que buscar información nas páxinas web indicadas para tal fin e nos libros recomendados da biblioteca. - Participación no Concurso Dores Xestoso na modalidade divulgativa, buscando unha temática deportiva, galega e feminista relacionado coa UD que se estea traballando. <p>Actividades relacionadas co fomento da escritura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Os alumnos/as lesionados elaborará traballos escritos sobre os contidos prácticos, tendo que presentalos ante os seus compañeiros/as unha vez rematados. Terán que indicar tamén a bibliografía empregada. Daráselles unha rúbrica de elaboración de traballos escritos para que cumpran uns criterios de redacción, elaboración e presentación dos mesmos. 	
EPeV	<p>A través do proxecto lector da materia de Educación Plástica visual e audiovisual traballarase a competencia e Comunicación lingüística (CCL). Esta competencia céntrase na utilización da linguaxe como ferramenta de comunicación oral e escrita, de aprendizaxe e de regulación de condutas e emocións. A linguaxe é o instrumento de aprendizaxe por excelencia, de construción e comunicación do coñecemento, axuda a representar a realidade, a organizar o pensamento e a aprender.</p> <p>A adquisición da competencia lingüística na área de Educación Plástica Visual e Audiovisual é clave para entender, enriquecer e encher de novos matices comprensivos e expresivos os contidos que desenvolve. Unha aprendizaxe da área de Educación Plástica Visual e Audiovisual baseado no desenvolvemento de destrezas comunicativas contribuirá de maneira significativa ó desenvolvemento intelectual dos alumnos.</p> <p>A parte de levar a cabo actividades comúns propostas no</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Lectura crítica</p>

	<p>Proxecto Lector do Centro dende a nosa materia traballaranse habilidades relacionadas coa lectura do seguinte xeito:</p> <ul style="list-style-type: none"> - As linguaxes integradas como a publicidade, o deseño, o multimedia ou a banda deseñada, usan textos de forma cotián. Dende a materia, farase fincapé na comprensión lectora do alumnado para que interprete correctamente as relacións da linguaxe visual coas outras linguaxes, así como tamén se buscará, mediante prácticas concretas, capacitar ó alumno para a creación de diferentes textos integrados nesas linguaxes (textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos). - Proporase unha actividade de ilustración por curso a partir de contos breves ou lendas. Dende esta actividade, como proxecto interdisciplinar cos Departamentos de Linguas, buscarase a reflexión sobre a interacción da linguaxe visual coa escrita. - Proporase unha actividade de banda deseñada por curso no inicio da segunda avaliación en colaboración co Departamento de normalización lingüística. Dende esa actividade buscarase a reflexión sobre os distintos recursos visuais, gráficos e lingüísticos empregados na narración a través de imaxes secuenciadas. <p>Nas aulas de EPVA haberá unha biblioteca de aula que constará de:</p> <ul style="list-style-type: none"> Libros e materiais visuais do Departamento de Artes Plásticas. Libros, novelas gráficas e cómics de lectura optativa que se presentarán ao principio de cada trimestre. <p>Estes libros, novelas gráficas e cómics estarán a disposición do alumnado na biblioteca de aula e tamén na Biblioteca do Centro en empréstanos, ou en descargas na rede como enlaces dende os cursos correspondentes da Aula Virtual.</p> <p>Ademais os alumnos terán que ler as instrucións das distintas láminas, así como textos específicos que lles indicará o profesorado en distintos soportes e que lle servirán de apoio para a consecución dos distintos contidos. A comunicación oral e escrita e a busca e transformación de información na rede serán aportacións significativas coas que se traballará na aula.</p> <p>Libros de lectura</p> <p>No primeiro ciclo da ESO proporase a lectura de cómics como práctica optativa:</p> <p>1º ESO</p> <p>Pedro y el lobo. Miguelanxo Prado. Norma Editorial 1998 Os lobos de Moeche. Manel Cráneo. Demo Editorial 2009 Bone. Jeff Smith. Editorial Astiberri 1991</p>	<p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>
--	---	---

Solos. Gazzotti/Vehlmann. Dibbuks 2007
Asterix. Goscinny/Uderzo. Salvat 1959
Tintin. Hergé. Juventud 1950
Lucky Luke. Goscinny/Moris. Planeta 1946
El botones de verde caqui. Oliver Schwartz/Yann. Dibbuks 2015
El viaje de Darwin. José Fonollosa. Planeta 2009
La invencion de Hugo Cabret. Brian Selznick. Ediciones SM 2007

Lecturas para ilustrar:

El conde Sisebuto. Joaquín Abati Díaz
Canción del pirata. José de Espronceda
¡Qué asco de bichos! Roal Dahl. Editorial Alfaguara 2008
Los fantasmas favoritos de Roal Dahl. Antología. Blackie books 2018.

No segundo ciclo da ESO proporase a lectura de libros e novelas gráficas como práctica optativa:

3º ESO

Café Budapest. Alfonso Zapico. Editorial Astiberri 2008
300. Frank Miller/Lynn Varley. Norma Editorial 1998
Zits. Scot y Borgman. Norma Editorial 1997
Blacksad. Díaz Canales. Norma Editorial 2001
Sen mirar atrás. Dani Montero. Demo Editorial 2011
HOKUSAI. Shotaro Ishinomori. Akira cómics

Lecturas para ilustrar:

El enamorado y la muerte. Anónimo
Romance del prisionero. Anónimo
Cuentos en verso para niños perversos. Roal Dahl. Editorial Alfaguara 2007

4º ESO

El francotirador impaciente. Arturo Pérez-Reverte. Editorial Alfaguara 2013
El caso del artista cruel. Elia Barceló. Editorial Edebé 1998
Boy. Relatos de la infancia. Roal Dahl. Editorial Alfaguara
Volando solo. Roal Dahl. Editorial Alfaguara
Persépolis. Marjane Satrapi. Norma Editorial 2002
Maus, Relato dun supervivente. Art Spiegelman. Random House Mondadori 1986
Arrugas. Paco Roca. Editorial Astiberri 2007
El invierno del dibujante. Paco Roca. Editorial Astiberri 2008
La casa. Paco Roca. Editorial Astiberri 2018
Las meninas. Santiago García y Javier Olivares. Editorial

<p>FILOSOFÍA</p>	<p>Astiberri 2015</p> <p>Obxectivos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolver a competencia lectora, mellora da capacidade de lectura comprensiva e polo tanto o hábito de lectura e o interese por esta. 2. Favorecer e educar o uso crítico da información. 3. Incidir na ampliación dos coñecementos sobre a materia, o vocabulario, os contidos e a súa aplicabilidade a contextos diversos. 4. Afondar nos procesos de busca de información. 5. Desenvolver o tratamento da información e a competencia dixital e artística <p>Actividades:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lectura en voz alta. 2. Dramatización dalgunhas pasaxes. 3. Exercicios de lectura compartida e comprensiva. 4. Exercicios de ampliación de vocabulario específico da materia. 5. Debate sobre os temas centrais das lecturas. 6. Elaboración de comentarios de texto filosófico. 7. Elaboración de mapas conceptuais. 8. Encargaranse traballos que esixirán recoller información de medios diversos, analízala, tratala e reelaborala, de acordo coas indicacións. <p>Lecturas recomendadas:</p> <p><u>VALORES ÉTICOS</u></p> <p>1º ESO</p> <p>Traballo a partir da lectura de fragmentos das obras:</p> <p><i>Contos para nenos pillabáns, Prèvert</i></p> <p>Poemas, Prèvert</p> <p><i>Del revés,</i></p> <p><i>Poemas para chicos, Alberti</i></p> <p>Artigos de prensa</p> <p>Biografías. Nelson Mandela- Castelao en paralelo.</p> <p>2º ESO</p> <p><i>Ser cidadán, Edit Galinova (capítulos seleccionados)</i></p> <p><i>El señor de las moscas</i></p> <p><i>De un país lejano, Ángela Ionescu</i></p> <p><i>Contos, Oscar Wilde</i></p> <p>Artigos de prensa.</p> <p>Biografías. Steve Biko</p> <p>3º ESO</p> <p><i>Ser cidadán</i> Edit Galinova (capítulos seleccionados)</p> <p><i>Criadas y señoras, Kathryn Stockett</i> (capítulos seleccionados)</p> <p><i>As mulleres e a filosofía, Ines Fernández Buján</i> (capítulos seleccionados)</p> <p>4º ESO</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Lectura crítica</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>

La visita maravillosa, H.G. Wells
El viejo y el mar, Hemingway
A Iliada, Homero escolma de texto
¿Para qué sirve realmente la ética? Adela Cortina (capítulos seleccionados)
Constitución Española. Títulos seleccionados.
Vigo es Vivaldi, José Ramón Ayllón Edit. Buño
Home, historia de un viaje II. Documental.

ORATORIA

1º ESO e 2º ESO

Actividades baseadas na busca e análise da información, creación de textos.

Teatro: *Mitos clásicos... A escena!*. Josefa Urrea Méndez
O achado do castro, Manuel Núñez Singala Edi.Sotelo blanco.

Poesía: *La oca loca*. Gloria Fuertes, Edit. KalandraKa.

Poesía Albert, Lorca, Nicolas Guillén

Antipoemas, Nicanor Parra

Historias e contos populares da costa da morte

FILOSOFÍA

1º BACHARELATO

Lecturas recomendadas 1º Bac:

Génesis, Bernard Beckett.

Un mundo feliz. A. Huxley.

La conquista de la felicidad. B. Russell

Aprender a vivir, Luc Ferry.

¿Para qué sirve realmente la ética?. Adela Cortina

As mulleres e a filosofía, Ines Fernández Buján

Platón e un ornitorrinco entran nun bar. T Cathcart r D Klein.

El mercado y la globalización, J.L. Sampedro.

Ademais da lectura de diversos artigos (prensa, ensaios,...)
análise interpretativo do documental

"Home, historia de un viaje". A Odisea de especie, de Yves Coppens

PSICOLOXÍA

2º BACHARELATO

Selección de textos dos autores recomendados:

1º trimestre

El Lenguaje Secreto de la Mente: guía visual de los misterios de la conciencia (1997). Cohen, D. Círculo de Lectores, S. A.

Neurociencia para Julia. Xurxo Mariño. Edit. Laetoli.

O curioso incidente do can á medianoite. Mark Haddon. Edit.

Rinoceronte (2008).

Cine. Visionado das seguintes películas ou fragmentos.

O Cárcere de Stanford

Despertares. Penny Marshall (1990).

Solaris. Tarkosky (1972).

El niño salvaje, Truffaut

2º trimestre

Selección de textos dos autores contemplados no programa.

Lectura de:

Irracionalidad: El enemigo interior. Sutherland, S. (1996). Alianza Editorial.

Engurras, novela gráfica de Paco Roca (2007). El Patito Editorial.

Pensar rápido, pensar despacio. Daniel Kahneman (2014), Edit. Debate.

Walden 2, Skinner.

Cine. Visionado das seguintes películas ou fragmentos:

Memento. C. Nolan (2000).

El milagro de Anna Sullivan. Arthur Penn (1962).

El hombre elefante, D. Lynch

El experimentador (sobre Stanley Milgram) en paralelo con Hanna Arent

Te doy mis ojos, I. Bollain

3º trimestre

Selección de textos dos autores contemplados no programa.

Lectura:

El universo de las emociones. Rafael Bisquerra, Eduard Punset e Palau Gea.

La estrategia del Océano Azul. W. Chan Kim e Renee Mauborgne.

El método Grönholm. J. Galceran (2005).

Un feliz novo mundo. A Huxley. Edicións Xerais (1996).

HISTORIA DA FILOSOFÍA

2º BACHARELATO

Lectura e comentarios de textos filosóficos de autores representativos da filosofía occidental. *Platón, Aristóteles, Tomé de Aquino, Descartes, Locke, Hume, Kant ...*

As mulleres e a filosofía, Ines Fernández Buján

El corazón de Ulises, Javier Reverte

Aristóteles mestre dos que saben. Alfredo Marcos

El Jardín de las dudas, Fernando Savater

Moral y sociedad, Aranguren

La libertad en Hanna Arendt

Intro. a Simone de Beauvoir (ed. Bahía)

<p>FÍSICA E QUÍMICA</p>	<p>A mellora da competencia en comunicación lingüística do alumnado é fundamental para facilitar o desenvolvemento do resto das competencias básicas, así como para unha transmisión eficaz da información e do coñecemento na contorna escolar e en todos os ámbitos.</p> <p>Dende a área de Física e Química quérese contribuir ao fomento da lectura; para facilitar esta tarefa, recóllense un conxunto de suxerencias de lectura, a partir das cales se pode elaborar un plan de traballo no que se utilicen como ferramenta principal os textos e as lecturas, e co cal se poida dirixir unha parte da aprendizaxe, motivar, divertir, espertar a curiosidade, fomentar a reflexión e a crítica, e transmitir o coñecemento.</p> <p>Neste plan de fomento da lectura ofrécese unha selección de lecturas relacionadas cos contidos propios da materia, así como textos literarios de ficción onde a Física e a Química, nun sentido máis amplo, son protagonistas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • O material dirixido ao alumnado é o seguinte: <ul style="list-style-type: none"> - Selección de textos divulgativos. Libros de literatura de ficción cuxos contidos, pola súa relación con esta materia, poden axudar a espertar o interese do alumnado pola lectura. - Selección de títulos divulgativos de carácter xeral e/o científico. Libros cuxa lectura, pola súa temática, poden ser de interese para o desenvolvemento da materia. - Selección de lecturas recomendadas. Son lecturas e fragmentos de texto de procedencia moi diversa, seleccionados polo profesorado pola súa estreita relación cos los contidos da materia de Física e Química tratados na unidade. Nalgunas lecturas incluídas no material para desenvolver as competencias e para adestrar probas baseadas en competencias, preséntanse fragmentos de textos (literarios, periodísticos, científicos...) cos que se pretende reforzar as competencias básicas, utilizando como fío conductor a comprensión lectora. - Fichas de traballo para o rexistro de lectura dos textos divulgativos e dos libros recomendados por unidade, e fichas para traballar co texto. • Algunhas propostas de material como textos divulgativos ou de carácter xeral e/ou científico, serían: <ul style="list-style-type: none"> El detective ausente. David Blanco Laserna, Anaya. Galileo envenenado. David Blanco Laserna, Anaya. As frores radiactivas. Agustín Fernández Paz. Xerais El rayo azul (Marie Curie, descubridora del radio). Vicente Muñoz Puelles, Anaya. La clave secreta del Universo. Lucy and Stephen Hawking. Editorial Montena La puerta de los tres cerrojos. Sonia Fernández Vidal. Editorial La Galera El guardián de la gravedad. Michael Reisman. Editorial 	<p>Alfabetización científica</p> <p>Lectura crítica</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p> <p>Fomento da lectura</p>
-------------------------	--	---

Destino.

La guía manga de Física. Hideo Nitta, Keita Taratsu, Trend-Pro Co., LTD. Ediciones Gondo

Cómo salvar al mundo con el aliño de ensalada. Thomas Byrne y Tom Cassidy,. Alianza.

Grandes ideas de la ciencia. Isaac Asimov, Alianza Editorial.

No hace falta ser Einstein. Ben Miller, Alianza Editorial.

Serendipia. Royston M. Roberts, Alianza Editorial.

ACTIVIDADES:

1- Lectura dos propios libros de texto, xornais e revistas de divulgación científica, dende 2º de ESO ata 1º de Bacharelato, para aumentar a comprensión oral e a expresión escrita.

2- Lectura de textos de Historia da Ciencia, adecuados aos niveis educativos correspondentes.

3- Selección de lecturas relacionadas cos contidos do currículo de Física e Química.

4- Seguimento das lecturas realizadas polo alumnado por parte de cada profesor/a, mediante lecturas individuais e pequenas charlas das lecturas.

5- Realización de "Traballos con documentos", nos niveis da ESO, que lles serán proporcionados ao alumnado. Traballos que consistirán en facer primeiro unha lectura comprensiva do texto, despois un pequeno resumo escrito ou esquema do lido, para rematar contestando a unha serie de preguntas sobre o documento en cuestión.

Desenvolvemento das competencias lectora e escrita:

As actividades propostas con lecturas relacionadas coa Ciencia e coa Física e Química en particular, pretenden que, a partir delas, o alumnado sexa capaz de :

1- Distinguir e identificar as ideas principais e xerais dun texto.

2- Clasificar, se procede, as distintas partes do texto.

3- Entender o contido e comentalo.

4- Reflexionar sobre o contido dos textos e relacionalos cos coñecementos e experiencias.

5- Extraer a utilidade, a nivel de pensamento e de práctica, dos contidos dos textos.

6- Coñecer datos e anécdotas do/a autor/a, se se considera interesante.

7- Coñecer as normas ortográficas que rexen o uso da nosa Lingua.

8- Expresar de forma correcta, dacordo coas normas establecidas, as súas ideas.

9- Elaborar resumos dos textos propostos: breves ou extensos, orais ou escritos.

10- Elaborar traballos monográficos nos que se poñan de manifiesto normas de presentación, corrección ortográfica, etc.

FRANCÉS	<p>O propio proceso de aprendizaxe da nosa materia baséase na lectura como un dos seus pilares fundamentais.</p> <p>Os obxectivos que quere acadar o departamento de francés son:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Que o alumnado se familiarice coa lectura nunha lingua estranxeira, neste caso o francés. 2. Que a través desa lectura aprenda cada vez máis vocabulario, estruturas, cultura e civilización dos países francófonos primeiro, pero tamén do resto do mundo. 3. Que disfrute con esas lecturas para que sexa el mesmo o que as demande, sen necesidade de impoñelas. <p>Para iso propoñemos as seguintes actividades:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En cada clase de francés, farase lectura en voz alta de tódolos textos que aparecen en cada tema e demais soportes (xornais, bandas deseñadas...) coa fin de que os alumnos empreguen a entoación correcta así como a pronuncia adecuada para que o texto teña un sentido. Cando se trate de fragmentos de teatro ou diálogos, estes serán representados polos alumnos na clase. - Realizaranse actividades de animación a escritura (blog, contos, poesía, traballos divulgativos...) - Colaborarase coas actividades de animación lectura (Club de lectura, hora de ler ...) - Proxeccións de películas en versión orixinal e realización posterior de fichas pedagóxicas, resumos ... - Favorecer a Educación documental. Traballos de investigación. (Como investigamos, como presentamos a información ...) - Formación de usuarios da biblioteca. Utilización da biblioteca como centro de recursos. Coñecer os fondos de nosa materia. - Participación no Proxecto Interdisciplinar do centro deste ano "<i>Viaxes emocionantes...</i>". - Participación nun Club de lecturas actuais dirixido ao alumnado de 1º e 2º de ESO. <p><u>Actividade de formación de usuarios (1º ESO):</u> <u>DEPARTAMENTO DE FRANCÉS (<i>Le Petit Prince</i>)</u> Actividade de formación de usuarios da biblioteca (1 sesión):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Na aula, o profesor, coa axuda do ordenador, fará unha pequena introdución sobre o autor da obra, Antoine de Saint-Exupéry, buscando imaxes da época. Falará da aviación postal, da Segunda Guerra Mundial,... -Crearanse grupos de traballo de tres ou catro persoas. -Nos ordenadores dos alumnos (un por cada grupo), buscarán imaxes da portada do libro para familiarizarse con ela. -No enlace da web da biblioteca: [www.opacmeiga.rbgalicia.org] (no que hai que localizar o noso concello e a nosa biblioteca, ou 	Fomento da lectura
		Formación de usuarios

	<p>ir directamente ao enlace [http://www.opacmeiga.rbgalicia.org/BuscaAvanzada.aspx?CodigoBiblioteca=CED046]) facer unha búsqueda por autor e por título. Un alumno do grupo atopará as sinaturas para poder localizalos na biblioteca. Hai que responder á pregunta: Cantos exemplares de <i>Le Petit Prince</i> e en cantos idiomas hai na biblioteca?</p> <p>-Xa na biblioteca, outro dos membros do grupo deberá localizar un exemplar, en calquera idioma e levalo a unha das mesas centrais.</p> <p>-Cando teñan todos os exemplares sobre unha mesa, farase unha lectura continuada, en diferentes linguas, da primeira parte do libro.</p> <p>-Outro dos membros do grupo buscará nos ordenadores da biblioteca outras versións non literarias (adaptacións escénicas, fílmicas, musicais,...) da obra.</p>	<p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>
<p>INGLÉS</p>	<p>Como é de esperar no ensino dunha lingua, as actividades de lectura forman parte primordial do currículo. Unha das catro destrezas que deben acadar os alumnos é precisamente a de comprensión escrita. É pouco menos que impensable que en algunha das clases que se imparten ó longo do curso, os alumnos non sexan expostos de unha ou outra maneira a textos escritos cuxos contidos deben descifrar e comprender.</p> <p>Aparte dos textos referidos no parágrafo anterior, este equipo de profesores considera moi necesario que os estudantes de inglés se familiaricen dende o inicio dos seus estudos de secundaria con lecturas máis amplas que os textos que aparecen nas diferentes unidades. Para elo o seminario conta con unha pequena biblioteca de lecturas graduadas con arredor de quince copias por cada título. Desta maneira evítase que os libros de lectura supoñan un gasto a maiores para as familias, xa que os alumnos poden usar os volumes en réxime de préstamo e levalos para as súas casas. Cada curso intentamos incrementar o número de copias dos títulos que xa temos ou adquirir algún novo.</p> <p>Un aspecto importante que se ten en conta á hora de asignar un libro a cada alumno é a atención á diversidade. Así a asignación de lecturas non se fai en función do curso académico no que está o estudante, senon dependendo da súa capacidade e grado de desenrolo da destreza de comprensión escrita.</p> <p>Lecturas obrigatorias e opcionais: Tódolos alumnos de 3º e 4º de ESO e de 1º de Bacharelato teñen a obriga de ler alomenos dous libros durante o curso e os alumnos de 2º ESO len un libro. O profesor que lles imparte a asignatura asignaralles o título a cada un deles. Ademais anima-</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>

ráselles a que lean outros títulos de maneira voluntaria. Para os alumnos de 1º de ESO as lecturas non serán obrigatorias. Non obstante, aqueles alumnos que posúan un nivel de comprensión lectora suficiente terán á súa disposición a biblioteca do seminario e serán animados a que lean o máis posible. Máis que a obriga, o departamento de inglés cre conveniente levar a cabo campañas de animación á lectura en colaboración co equipo a cargo da biblioteca. Para facer interesante esta actividade é importante que os títulos escollidos sexan o suficiente atractivos e suxerentes para os adolescentes.

Lecturas seleccionadas para o curso 2019-20:

2º ESO:

-The adventures of Tom Sawyer (by Mark twain) Oxford bookworms

-Hercules (by Ann Stanmore) . Edt. Burlington Books
(Lectura voluntaria)

3º ESO:

- The Canterville Ghost (by Oscar Wilde) Oxford Bookworm

-The Omega Files (by Jennifer Basset) Oxford bookworms

4º ESO:

- Sherlock Holmes and the Duke's son (by Arthur connan Doyle). Edt. Oxford Bookworms

-The phantom of the opera (by Jennifer Basset) Edt. Oxford University Press

1º BACH:

- The murders in the Rue Morgue (by Edgar Allan Poe)

-Love in Shakespeare: five stories (William Shakespeare)
Black Cat

Actividades a facer co alumnado durante a lectura destes libros e unha vez finalizada a mesma:

-Búsqueda de información sobre os autores máis relevantes (William Shakespeare, mark Twain...) e a súa época para unha mellor comprensión das obra.

- Pequenas dramatizacións nas clases de 2º ESO en traballo de grupos preparando un papel para cada alumno (isto está pensado así porque os alumnos deste nivel son máis participativos e todavía non sinten pudor para actuar diante de compañeiros).

- Conversacións sobre os libros nas clases que se adiquen a reforzar a expresión oral. Cremos que este tipo de actividade, na que os alumnos teñen a oportunidade de dar a súa opinión sobre o que len, ademais de oír as dos seus compañeiros, son altamente productivas xa que o feito de poñer en común as impresións sobre as lecturas dalle ó acto de ler unha dimensión máis

	<p>aberta no senso de que se convirte nunha experiencia compartida, o cal sempre resulta atractivo para os adolescentes.</p> <p>-Debates en grupo baseándonos no tema central da lectura. O grupo divídese en dous para defender posturas totalmente diferentes (aínda que non sempre coincida coa persoal dos alumnos).</p> <p>-Resolución de cuestionarios.</p> <p>-Resumo de algunha parte do libro.</p> <p>Desta maneira a destreza de comprensión lectora non queda desligada das outras tres, xa que se conecta non só coa de expresión escrita senon tamén coas de comprensión e expresión faladas (clases de conversación).</p>	
LATÍN	<p style="text-align: center;">CULTURA CLÁSICA 3º / 4º ESO</p> <p>OBXECTIVOS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dar a coñecer ao alumnado as diferentes fontes de información e favorecer e fomentar o seu uso. ▪ Proporcionar ao alumnado estratexias que lle permitan buscar, seleccionar e tratar a información e facela súa. ▪ Favorecer e potenciar a aprendizaxe autónoma. ▪ Favorecer e potenciar o uso da biblioteca escolar. ▪ Favorecer e potenciar o hábito de lectura. ▪ Animar a ler desde distintos medios. <p>ACTIVIDADES PROPOSTAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Traballo de investigación. A Cultura Clásica na Biblioteca Escolar. ▪ Lecturas complementarias. <p>☐ Serie clásicos de Vicens-Vives</p> <p>☐ Teatro clásico</p> <p>☐ Fragmentos de distintos xéneros literarios</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De cine. O mundo clásico na visión cinematográfica. Como actividade complementaria ao tratamentos dos distintos contidos incluídos na programación visionaranse fragmentos de varias películas: <p>☐ A muller na antigüidade: <i>Ágora</i></p> <p>☐ Ciclos lexendarios: <i>Furia de Titanes, Percy Jackson y el ladrón del rayo, Hércules</i></p> <p>☐ Mitoloxía e literatura: <i>Troya</i></p> <p>☐ Xogos e espectáculos: <i>Gladiator, Ben Hur, ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proxecto interdisciplinar: Viaxes emo- 	<p>Traballo con proxectos</p> <p>Fomento da lectura</p> <p>Formación de usuarios</p> <p>Contribución ao desenvolvemento</p>

	<p><i>cionantes. O retorno de Ulises. A Odissea. Cando emprendas a tua viaxe a Ítaca, pide que o camiño sexa longo...</i></p> <p>LATÍN 4º ESO</p> <p>1º TRIMESTRE: Personaxes da Historia de Roma. Cuestionario de busca de información. Exposición oral. 2º TRIMESTRE: A vida cotiá en Roma. Cuestionario de busca de información. Exposición oral. 3º TRIMESTRE: Mitoloxía e arte. Traballo de investigación. Exposición oral.</p> <p>ACTIVIDADES PROPOSTAS</p> <p>- Lecturas complementarias de: *Fragmentos de distintos xéneros literarios. - Proxecto integrado: Mito, ciencia e humanidades. - De cine. O mundo clásico na visión cinematográfica. Como recurso complementario ao tratamento dos distintos contidos incluídos na programación visionaranse fragmentos de varias películas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ A muller na antigüidade: Ágora ☐ Ciclos lexendarios: Furia de Titanes, Percy Jackson y el ladrón del rayo, Hércules ☐ Mitoloxía e literatura: Troya, ... <p>Proxecto interdisciplinar: Viaxes emocionantes. Eneas. De Troia a Roma. A Eneida. Canto ás armas e a ese home que chegou o primeiro a Italia, prófugo do fado</p> <p>LATÍN 1º BAC</p> <p><u>Educación documental. Lecturas complementarias</u> 1º TRIMESTRE: Viaxe pola Gallaecia. Pegadas dos romanos en Galicia. 2º TRIMESTRE: Lectura complementaria. Plauto. 3º TRIMESTRE: MODALIDADE A: Arte Romana. Traballo de investigación e exposición oral voluntaria. MODALIDADE B: Mitoloxía e cine. Comparativa. Perseo, o ciclo troiano, etc</p> <p>Ao longo de todo o curso. Fragmentos de distintos xéneros literarios. <u>De cine.</u> O mundo clásico na visión cinematográfica. Como recurso complementario ao tratamento dos distintos contidos incluídos na programación visionaranse fragmentos de varias películas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ A muller na antigüidade: Ágora. 	<p>mento das competencias básicas</p> <p>Fomento da lectura</p> <p>Educación documental</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ciclos lexendarios: Furia de Titanes, Percy Jackson y el ladrón del rayo, Hércules. ☐ Mitoloxía e literatura: Troya, ... ☐ Xogos e espectáculos: Gladiator, Ben Hur, Alejandro Magno. <p style="text-align: center;">LATÍN 2º BAC</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Lectura comprensiva de textos. ☐ Comentario de textos. ☐ Análise de materiais impresos e audiovisuais. ☐ Redacción de textos. ☐ Utilización da biblioteca como centro de recursos. Busca de información. ☐ Presentación da información. ☐ Programa de lecturas complementarias. <ul style="list-style-type: none"> ✚ Épica: Ovidio, Apolo e Dafne (Ovidio, <i>Metamorfosis</i>, I, 452-567) <ul style="list-style-type: none"> • Píramo e Tisbe (Ovidio, <i>Metamorfosis</i>, IV, 55-166) • Orfeo e Eurídice (Ovidio, <i>Metamorfosis</i>, X, 1-71) ✚ Lírica: Catulo, Poemas de Catulo e Lesbia (Catulo, 51, 2, 86, 87, 109, 5, 7, 3, 85, 70, 8, 11) ✚ Historiografía: Livio A traxedia de Lucrecia (Tito Livio, <i>Historia de Roma desde su fundación</i>, I, 56,4-60) ✚ Oratoria: Tácito, Discursos de Calgaco e Agrícola (Tácito, <i>Agrícola</i>, 30-32 e 33-34); Contexto, discursos e batalla: capítulos 29-38. ✚ Fábula: Selección de fábulas de Fedro. ✚ Teatro: <i>Miles gloriosus</i> de Plauto. 	
LCLT	<p>ACCIONES PREVISTAS DE ACUERDO CON EL PROYECTO LECTOR</p> <p>Aportaremos toda la colaboración que sea requerida, a fin de impulsar no sólo el fomento de la lectura, sino también la formación de lectores críticos. Con esta meta, el equipo de dinamización de la biblioteca escolar ha realizado importantes cambios de organización y dinamización a lo largo de estos últimos años, por lo que velaremos para que, tal como se aprobó en el claustro correspondiente, a finales del mes de octubre, se realicen con el alumnado de 1º de ESO las actividades de presentación de la Biblioteca Escolar diseñadas para este fin.</p> <p>Desde el departamento y en relación a desarrollar de una manera fehaciente el proyecto lector, nuestra actividad irá encaminada a atender y fomentar tres frentes diferentes y cohe-</p>	Formación de usuarios

	<p>sionados:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Fomento de la lectura. Realización del test de velocidad y comprensión lectora señalado con anterioridad. Además de la realización del concurso lector en el primer ciclo de la ESO, previsto para el Día del Libro (segunda quincena de abril). 2- Fomento de la escritura. Realizando el concurso de escritura creativa en la segunda etapa de la ESO y el bachillerato. 3- Fomento de la educación informacional (ALFIN). Tomaremos parte en aquellas actividades que, ya diseñadas, se pongan en marcha con el objetivo de formar al alumnado en la búsqueda de información en cualquier soporte y en su tratamiento, objetivos esenciales en el proceso de adquisición de competencias básicas en nuestro alumnado. Este proceso tiene tres partes o etapas: leer con actitud crítica, seleccionar lo relevante y producir el texto propio. Para esta actividad el departamento colaborará con el programa VIAJES EMOCIONANTES (programa general del centro donde van a participar diferentes departamentos). <p>El Departamento de <i>Lengua Castellana y Literatura</i> contribuye al <i>Plan Lector</i> del Centro específicamente a través de la inclusión de lecturas obligatorias en cada trimestre y en todos los niveles, como prescribe el <i>Decreto 89/2015</i> que regula las enseñanzas de educación secundaria y bachillerato en la Comunidad Autónoma de Galicia, así como desarrollando el Club de Lectura o cualquier otra propuesta impulsada por la biblioteca escolar o programada en el marco del Proyecto Lector. Con todo, tratamos siempre de inculcar al alumnado el gusto por aprender a través de la lectura, ya sea sugiriéndole la realización de lecturas voluntarias, ya sea facilitándole listas abiertas de lecturas recomendadas para diferentes edades y de temática diversa, fuera de programa, durante los períodos vacacionales.</p> <p>En los distintos niveles de la ESO, a lo largo del curso se leerán tres libros, uno por trimestre. Son los siguientes:</p> <p>1º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oliver Twist</i>. Charles Dickens • <i>La rosa de los vientos</i>. Antología poética • <i>La caja de música</i>. Alfonso Zurro <p>2º ESO</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Corazón alado</i> (Antología poética). Miguel Hernández. Ed. Vicens Vives 	<p>Educación documental</p> <p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>
--	--	---

- Relato de un naufrago. Gabriel García Márquez
- Aquí no paga nadie. Darío Fo

3ºESO

- Poesía con los jóvenes. Mario Benedetti
- El rostro de la sombra. Alfredo Gómez Cerdá
- La casa. Paco Roca (cómic)

4ºESO

- Los versos del capitán. Pablo Neruda
- Andando (cómic). Albert Carreres, Alejandro Torres y Daniel Riego
- Primavera con una esquina rota. Mario Benedetti

Para Bachillerato son los siguientes:

1º BACHILLERATO

- ROJAS, Fernando de (1499): La Celestina, Biblioteca Didáctica Anaya [978-84-667-5170-4 · 1510004]
- CERVANTES, Miguel de (1605): El Quijote, adaptación de Pérez Reverte, ed. Santillana.
- VEGA, Félix Lope de (1619): Fuenteovejuna, Biblioteca Didáctica Anaya [978-84-207-4355-4 · 1576003]

2º BACHILLERATO

Serán lecturas obligatorias las indicadas por la CIUGA.

GARCÍA LORCA, Federico. Romancero gitano

BUERO VALLEJO, Antonio, La fundación

GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel (1981), Crónica de una muerte anunciada

GRANDES HERNÁNDEZ, Almudena. El lector de Julio Verne

Las obras indicadas como lectura obligatoria para la materia de **Literatura universal** son:

1ª Evaluación:

ARISTÓFANES, Lisístrata

William SHAKESPEARE, Medida por medida

2ª Evaluación:

Edgar A. POE, El escarabajo de oro. Los crímenes de la calle Morgue

Stefan ZWEIG, Carta de una desconocida

3ª Evaluación:

LEWIS CARROLL, Alicia en el país de las

	<p><i>maravillas</i> Milan KUNDERA. <u>El libro de los amores ridículos</u> (dos relatos)</p> <p>Como ya quedó expuesto en el apartado de Actividades Complementarias y Extraescolares, este departamento convocará, con motivo de la celebración del Día del Libro, diversos concursos relacionados con nuestra disciplina: lectura y creación.</p>	
LGLT	<p>De acordo co establecido no decreto 133/2007 do 5 de xullo levarase adiante un proxecto de fomento da lectura e da escritura e de adquisición das competencias básicas do que formará parte este Departamento didáctico. Dada a natureza das materias que impartimos estamos mergullados de cheo e de antemán nese proxecto, agora obrigatorio para todas as demais materias.</p> <p>20.1.- Utilización de textos de distinta tipoloxía e temática, especialmente tratamento de temas transversais:</p> <p>A lectura é unha tarefa diaria nas aulas de Lingua e Literatura. Cada día manexamos textos de diferente natureza e con diferentes obxectivos: xornalísticos, literarios (poesía, teatro, narrativa), mixtos (narrativa e imaxe: cómic), técnicos e especializados (sociolingüística, gramática, información literaria, históricos, filosóficos...) e tamén as novas tecnoloxías (imaxe, son, publicidade...).</p> <p>A través de todos os recursos mencionados tentamos exercitar as habilidades intelectuais e as competencias lingüísticas do noso alumnado.</p> <p>Aproveitamos para tratar temas de carácter transversal: desigualdade social, discriminación, acoso, diferenzas de xénero, diversidade intelectual, cultural e de mobilidade...</p> <p>20.2.- Utilización das actividades programadas polo centro para traballar a creación: Utilizamos o Concurso Dores Gestoso para traballar na clase a creación literaria. En 3º de ESO, realízase un obradoiro poético en cooperativo relacionado coa Literatura medieval.</p> <p>20.3.- De acordo co programado pola Biblioteca Escolar participamos no proxecto "Hora de Ler".</p> <p>20.4.- Tratamento das lecturas propostas ao alumnado: - En 1º, 2º e 3º de ESO, propóñense un número mínimo de dúas lecturas por trimestre. Os criterios para a escolla das lecturas está recollido na programación do departamento para a súa consulta.</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p>

A temática é variada e tamén o é o tipo de texto: poesía, narrativa, teatro, banda deseñada...

O tratamento é diferente con cada obra. Vai desde a lectura para traballar a comprensión lectora, traballo en cooperativo, ilustración, recitado, creación, visionado de películas...

- En 4º de ESO propónse ao alumnado unha listaxe de obras para escoller.

- Proposta de lecturas voluntarias. Estas lecturas levan aparellada nota extra.

- Recitado de poemas e exposición oral en 4º de ESO

- En 1º BACHARELATO propóñense dúas lecturas por trimestre

- En 2º BACHARELATO propóñense tres lecturas por trimestre.

20.5.- Incentívase a participación no club de lectura tendo en conta a participación activa na avaliación final de curso.

20.6.- Escolla de lecturas a partir da actividade proposta pola Biblioteca *Viaxes emocionantes*. Escolleranse obras que supoñan viaxes físicas, no tempo e periplos de enriquecemento persoal:

- 1º ESO: Viaxes por Europa e África a través de *Kafka e a boneca viaxeira*.

O periplo que supón o exilio a través da obra de Castelao

A viaxe física e de crecemento persoal a través de *Denébola a Roxa*

- 3º ESO: Viaxe por Europa a través de *Europa exprés*.

O proceso de recuperación dunha traxedia persoal a través de *A cabeza de Medusa*.

A viaxe no tempo a través de *O Efecto Frankenstein*

LINGUA PORTUGUESA

Para facilitar a consecución dos obxectivos que a *Lei Orgánica de Educación* e a Comunidade Autónoma de Galicia sinalan, os centros educativos deberán elaborar e incluír nos seus proxectos educativos de centro proxectos lectores que integren todas as actuacións do centro destinadas ao fomento da lectura.

Na materia de portugués sempre dedicamos un tempo á lectura, dado que é unha parte importante da nosa materia. A través da lectura o alumnado practica a pronunciación, a boa entoación e a comprensión.

Dependendo dos cursos os textos de lectura son mais complexos ou máis sinxelos, tal e como se especificou en apartados recollidos na programación.

En todo caso, en cada curso aplicaranse as competencias lectoras seguindo a Orde do DOG 13 de xullo de 2007.

Por outra parte, a Biblioteca do centro e as docentes responsables están pendentes de ampliar a oferta en portugués e contan coa nosa participación en todas as actividades dando visibilidade

	<p>ao portugués como ao resto de oferta en linguas do centro.</p> <p>Non obstante, o Plan Lector do Departamento de LGal desenvólvese noutro apartado e a el súmase tamén, na medida do posible, a materia de portugués 2ª Lingua estranxeira.</p>	
<p>MATEMÁTICAS</p>	<p>Dacordo co establecido no decreto 133/2007 do 5 de xullo levarase adiante un proxecto de fomento da lectura e escritura e de adquisición das competencias básicas do que formarán parte todos os departamentos.</p> <p>Desde o departamento de matemáticas pretendemos colaborar para que o alumno adquira certas competencias que consideramos básicas de cara á súa formación como cidadáns activos e solidarios. Entre esas competencias, podemos citar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia en comunicación lingüística. • Tratamento da información en calquera soporte (impreso ou electrónico). • Competencia cultural e artística. • Autonomía e iniciativa persoal. • Competencia para aprender a aprender. • Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico. • Competencia nos conceptos matemáticos. • Competencia na resolución de problemas. <p>Polo que se refire a un tratamento diario da lectura en cada unha das clases a asignatura está baseada, precisamente, nunha estratexia que parte dos textos, de diferente natureza e con diferentes obxectivos, para chegar ós contidos, polo tanto tódolos días se xoga coa información escrita mediante reflexións sobre conceptos e contidos matemáticos. Particularmente, o departamento colabora co tempo de lectura diario no primeiro ciclo da ESO colaborando coa iniciativa da nosa biblioteca.</p> <p>ACTIVIDADES PREVISTAS POLO DEPARTAMENTO NO PROXECTO LECTOR DO CENTRO</p> <p>Os alumnos traballan día a día para mellorar a súa competencia lectora cos conceptos matemáticos e cos exercicios de enunciado que traballamos na clase, Ademais estableceremos unha serie de lecturas obrigatorias para 1º, 2º e 3º de E.S.O. baseadas nun libro de lectura a partir do que se realizará o correspondente traballo a partir de preguntas secuenciadas para a que amosen o grado de comprensión adquirido e que o libro foi efectivamente lido polo alumno.</p> <p>Neste curso os libros propostos son:</p> <p style="padding-left: 40px;">1º e 2º da E.S.O.: Míster Cuadrado</p>	<p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p> <p>Educación documental</p> <p>Fomento da lectura</p>

	<p>3º da E.S.O.: El diablo de los números</p> <p>Neses niveis, o alumnado que presente o traballo de comprobación da lectura e comprensión do libro verá incrementada en 1 punto a calificación final da correspondente avaliación (dentro do apartado do 15%: o traballo diario e facer os exercicios, participación na clase, facer os traballos, ..) correspondente á data de entrega (probablemente cara a segunda avaliación). Os libros propostos poderán collelos en empréstito na biblioteca do centro.</p>	
<p>MÚSICA</p>	<p>Con respecto ao Plan lector, traballaremos tanto a expresión oral como a escrita dentro das materias do departamento, procurando que o alumnado utilice correctamente a linguaxe relativa a conceptos musicais con claridade e rigor. Ademais, trataremos de traballar co xornal na aula, buscando noticias relacionadas co ámbito musical, adicando un espacio na cortiza para colgar as distintas noticias clasificadas por temas. Así mesmo pediremos ao alumnado un diario de clase no que terán que escribir as actividades realizadas durante a sesión.</p> <p>En todos os niveis realizaranse lecturas, extraídas de libros ou na web, sobre asuntos musicais, xa sexan sobre historia, crítica musical, organoloxía, evolución da linguaxe musical ou calquera outro asunto relacionado coa materia. En 4º ESO, en particular, o alumnado debe elaborar un traballo de crítica musical, para o que terá que indagar en internet ou en revistas especializadas en formato papel información sobre obxecto da súa crítica, así como diversos artigos de opinión musical para comprender o estilo de linguaxe a empregar.</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Lectura crítica</p>
<p>RELIXIÓN</p>	<p>-Lectura e escritura en todos os niveis educativos, por medio da realización de fichas didácticas, elaboradas polos profesores. Constan dun pequeno texto que os alumnos len na clase e logo respostan a unha serie de cuestións relacionadas co tema, como práctica lectora.</p> <p>-Lecturas propostas: <i>“Pequeñas historias bíblicas”</i> de José María Olaizábal, para o alumnado de 1º da ESO, xa que nos permite seleccionar relatos do A T. para ler na clase e ademais están adaptados para neno/as da súa idade. <i>“El niño con el pijama de rayas”</i> de Boyne, J. para os cursos de 2º da ESO. Eliximos este libro porque consideramos que é fácil de ler e ademais porque se adapta ás características do alumnado da ESO. O propio departamento adquiriu un número</p>	<p>Fomento da lectura</p>

	<p>axeitado de exemplares e deste xeito cada semana lemos un capítulo na clase e logo comentámolo entre todos.</p> <p>“26 <i>cuentos para pensar</i>” de Jorge Bucay para o alumnado de 3º e 4º da ESO. Trátase dun libro formado por 26 contos que, como o seu propio nome indica, nos serve para reflexionar sobre actitudes da vida cotiá.</p> <p>“<i>El caballero de la armadura oxidada</i>” de Robert Fisher para o alumnado de 1º de Bacharelato. Trátase dunha novela de auto-axuda escrita con un sutil sentido do humor.</p>	
TECNOLOXÍA	<p>1. COMO MEDIDAS DE FOMENTO DA LECTURA:</p> <p><u>Para traballar a competencia lectora:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En todas as unidades didácticas propostas realizase a lectura na aula por parte do alumnado da unidade didáctica e analízase se comprenden o significado do que len. • Nalgúns momentos puntuais, realizarase a lectura dun recorte de prensa aportado polas profesoras, ou ben algunha actividade de busca de información (na prensa, revistas especializadas, na rede, etc) con respecto a un tema concreto proposto na aula. • Proporase recoller novas publicadas nun xornal calquera, relacionadas coa unidade a traballar na aula nese intre. • A biblioteca do centro conta con bibliografía de consulta das unidades traballadas na aula, así como doutros temas que poden ser moi interesantes para o alumnado, e dos cales se fai un comentario na aula. <p><u>Para traballar a expresión escrita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cando traballemos no taller, elaborárase unha memoria final do proxecto realizado, onde explicarán o que fixeron por pasos. Aquí poderemos avaliar se coñecen o vocabulario técnico e se se saben expresar correctamente. <p><u>Para traballar a alfabetización informacional:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Antes de empezar os proxectos do taller os alumnos empregan o ordenador e libros do departamento para realizar unha pequena investigación onde recopilan, analizan e seleccionan información relacionada coas distintas posibilidades de resolver os problemas propostos polas profesoras e así poder realizar o proxecto máis axeitado. Con esta información elaboran planos e fan unha listaxe de materiais e ferramentas máis adecuadas necesarias para 	<p>Fomento da lectura</p> <p>Educación documental</p>

os proxectos.

2. LIBROS PROPOSTOS (DE LECTURA LÚDICA)

El mundo de Max

Autor: Javier Fernández Panadero

Sipnose: Este libro está escrito para adolescentes, curiosos de calquera idade. O adolescente descubre con Max as súas aventuras e descubre a través dos seus ollos que o mundo está cheo de marabillas. Aquí atópase explicacións a moitas cousas que suceden ao noso redor e ademais o adolescente poderá comprobala el mesmo con numerosos experimentos sobre a materia, a enerxía, a luz, a percepción, a electricidade, etc. que se propoñen en cada capítulo.

Momentos estelares da ciencia

Autor: Isaac Asimov

Sipnose: Algúns descubrimentos científicos constitúen auténticos fitos históricos, xa sexa pola extraordinaria utilidade das súas aplicacións prácticas, xa polas súas revolucionarias repercusións no pensamento teórico. Isaac Asimov rememora neste volume as figuras de trinta protagonistas destes momentos estelares da ciencia, como Newton, Lavoisier, Watt, Faraday, Henry, Edison, Harvey, Jenner, Pasteur, Ehrlich, Roentgen, Becquerel, Curie, Einstein, Rutherford e Lawrence, entre outros.

Historias de los inventos. Relatos de tecnología

Autor: Miguel de Vicente

Sipnose: o autor lévanos á orixe dos inventos, pero dunha maneira clara e sinxela a, a través das vidas dos seus inventores. Ao longo dos capítulos, estes cobran vida propia, e móstrannos as súas grandezas e as súas miserias, as súas excentricidades e as súas razóns, aparecendo, en fin, como persoas próximas, máis que como personaxes nun pedestal. Todo iso é contado a través de numerosas anécdotas; tendo como exemplos: a orixe do símbolo da pila ou por que o código Morse non leva o nome do seu inventor.

Aprende electrónica e robótica educativa

Autor: Miguel Roberto Montero

Sipnose: trátase dun libro máis práctico que teórico, con definicións de conceptos fundamentais mediante experiencias prácticas e co obxectivo de ofrecer unha introdución cara ao pensamento computacional tan necesario na era dixital actual.

El Bosón de Higgs no te va a hacer la cama

Autor: Javier Santaolalla

Sipnose: viaxes no tempo, buratos negros, motores de antimateria, aceleración do universo... A física moderna soa a película, pero é ciencia, da de verdade, a que nos conta unha historia fascinante de descubrimentos e soños cumpridos, de loitas e deisputas, de pasión por comprender a natureza.

	<p>Este divertido libro axudarate a entender dunha vez por todas o que nos rodea, dende o máis pequeno a o máis grande, e a saber que o bosón de Higgs non che vai a facer a cama, nin aínda que insistas!</p>	
<p>XEOGRAFÍA E HISTORIA</p>	<p><u>BASES TEÓRICAS.</u> A utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta inclúese como unha das competencias básicas no novo currículo da E.S.O. Tendo en conta estes plantexamentos o departamento de Xeografía e Historia ten previsto levar a cabo unha serie de actividades que fomenten a lectura e, sobre todo, a comprensión lectora e o disfrute da lectura na nosa materia</p> <p><u>ACTIVIDADES.</u> <i>PRIMEIRO / SEGUNDO / TERCEIRO / CUARTO DA ESO</i> <i>Recomendaranse lecturas de temática histórica, artística ou xeográfica, axeitadas a cada un dos niveis da ESO.</i> As actividades non só se centrarán na lectura destas obras senón que conlevarán a elaboración dun vocabulario, dunha síntese cos rasgos máis salientables do argumento, a elaboración dun mural sobre o tema,...</p> <p><i>BACHARELATO.</i> <i>Recomendaranse lecturas de temática histórica, artística ou xeográfica, axeitadas.</i> As actividades non só se centrarán na lectura destas obras senón que conlevarán a elaboración dun vocabulario, dunha síntese cos rasgos máis salientables do argumento, a elaboración dun mural sobre o tema,...</p> <p><u>OUTRAS ACTIVIDADES</u> Ademáis de fomentar a lectura e de aconsellar libros, nos que o argumento implique facerse preguntas sobre outros lugares, outras etapas da historia ou sobre persoaxes destacados, o departamento seguirá a traballar, como ata de agora, fomentado na aula a <i>lectura comprensiva</i>, a elaboración de esquemas, resumos, vocabulario, etc. En moitas das unidades podemos traballar con pequenos textos que se atopan ao final dos temas, e a través deles podemos levar a cabo periodicamente probas para coñecer o grado de comprensión do noso alumnado. Asemade elaboraremos <i>dossiers de prensa</i>. Tomando noticias de actualidade poderemos intentar que o alumnado profundice en temas como: - O cambio climático. - O problema da auga no mundo e concretamente en España. - A inmigración: problemas de inserción, laborais, etc.</p>	<p>Fomento da lectura</p> <p>Contribución ao desenvolvemento das competencias básicas</p> <p>Lectura crítica</p>

	<p>- Os problemas da Unión Europea. - A contaminación (do solo, das augas, da atmósfera). Por suposto o departamento colaborará en todas as actividades referidas á HORA DE LER, que se desenvolverá no nivel de 1º da ESO, e con aquelas actividades que se poidan desenvolver desde a Biblioteca do centro e mesmo desde outros departamentos.</p> <p><u>AVALIACIÓN</u> O plan lector contará con unhas actividades, deseñadas por curso, que se presentaran ao alumnado como un traballo optativo. Desta maneira todo alumno que desexe subir nota deberá presentar un pequeno traballo sobre as lecturas recomendadas. Esta posibilidade, esperamos, leve aos rapaces a animarse a lectura sen que sexa forzada. O cómputo deste traballo sobre a nota global dependerá en cada nivel do profesor/a.</p>	
--	--	--

CRITERIOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Aplicaranse indicadores de avaliación para coñecer o grao de cumprimento dos obxectivos previstos e das liñas de actuacións deseñadas. Terase en conta o documento “**Bibliotecas escolares ¿entre interrogantes? Ferramentas de autoavaliación**”. FGSR-Ministerio de Educación, Cultura e Deporte (2012)

Na memoria final o equipo de biblioteca recollerá a súa valoración sobre o grao de cumprimento dos obxectivos propostos, empregando, na medida do posible, os procedementos de avaliación máis obxectivos entre o alumnado e o profesorado, como enquisas e estatísticas.

3.6. PROXECTO LECTOR DO CENTRO

O Proxecto Lector de Centro é un documento deseñado a partir da análise do contexto en materia de lectura, e articula todas as intervencións que se van a realizar no centro en relación coa lectura, a escrita e as habelencias informativas, coa participación do profesorado das distintas materias, incorporando a Biblioteca Escolar e as bibliotecas de aula como recursos fundamentais para a súa posta en marcha. O Proxecto Lector do Centro será a referencia para a elaboración de programas ou plans anuais de lectura que se inclúen na programación xeral anual. O seu deseño e posta en marcha son competencia de todo o equipo docente.

1. COORDINACIÓN DO PROXECTO

Responsable do Proxecto: Ana Mª Rodríguez Ríos

Colaboradores:

- Departamentos didácticos do centro.
- Biblioteca Escolar
- EDLG

2. OBXECTIVOS

O Plan Lector de Centro está directamente relacionado coa Biblioteca Escolar e o seu proxecto para este curso. A finalidade principal do PLC está tamén relacionada coa lectura como fonte de coñecemento e investigación e afecta a todas as áreas e materias. É imprescindible que o profesorado se implique realizando achegas respecto a lectura, a escritura e as habilidades informativas dentro da súas áreas e materias, e poña en relación este proxecto coas programacións docentes.

Entre os **obxectivos fundamentais** figura:

- Apoiar a adquisición de todas as competencias básicas, sobre todo desenvolver a competencia en lecto-escritura.
- Fomentar o hábito de lectura mediante estímulos que contribúan a que os rapaces sintan a curiosidade e a necesidade de procurar información, así como de gozar dunha boa lectura no seu lecer.
- Ler todo tipo de textos (literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, gráficos) en todo tipo de soportes (impreso, electrónico, incluído o ciberespazo) con todo tipo de finalidades e utilizando todo tipo de estratexias formativas.

- Aplicar as lecturas ao mundo persoal do alumnado de maneira lóxica, ordenada e crítica.
- Favorecer o coñecemento crítico do mundo, as diferentes culturas e sensibilidades, a tradición literaria, artística e social dos diferentes pobos e a historia, pero non só a occidental.
- Valorar a interconexión entre as diferentes disciplinas, que non son compartimentos-estanco. Intentar superar o prexuízo que illa o ámbito das letras e o das ciencias.
- Favorecer o coñecemento das diferentes linguas (galego, español, portugués, inglés, francés) mediante o desenvolvemento oral e escrito das mesmas.

3. ACTIVIDADES PARA O CURSO 2019-2020

Proponse, para este curso , unha serie de actividades relacionadas co fomento da lectura de ficción e non ficción, a creación literaria, o coñecemento dos diferentes xéneros, incluído o ensaio e o xornalístico, a valoración da lectura como fonte de pracer, a interacción entre lectores mediante lecturas críticas, debates, club de lectura, foros etc, o manexo de diferentes soportes para acceder á lectura e que implican a todos os departamentos, todo o alumnado e todo o profesorado. Preténdense conseguir os seguintes **obxectivos**:

- Continuar o traballo de formación de usuarios da biblioteca coa axuda do profesorado encargado da mesma. Trátase de utilizar a biblioteca como centro de recursos.
- Moi relacionado co anterior, está a utilización dos recursos da Biblioteca do centro (e das do entorno) para proxectos de traballo individuais, en grupo e, especialmente, interdisciplinares, poñendo énfase no papel activo do alumnado como autor do seu propio proceso de aprendizaxe (actitude crítica, habilidades e competencias no tratamento da información transformando esta en coñecemento).
- Seguir incorporando a competencia en lecto-escritura ás programacións de todas as materias. Dentro dela, pode contemplarse tanto a lecto-escritura de ficción como a científico-divulgativa.
- Seguir facendo fincapé nas clases de Reforzo e Apoio. Dedicar polo menos o dez primeiros minutos da clase a facer lectura comprensiva.
- Continuar coa actividade Hora de Ler no nivel de 1º E.S.O.

Esta actividade realizarase ó longo de todo o curso. O calendario (deseñado pola coordinadora da biblioteca, Sonia Gay Sánchez) consta dunhas 30 sesións de dez/ quince minutos cada unha ao inicio da clase ao longo do curso, comezando o 14 de outubro do 2019 e rematando o 5 de xuño de 2019.

Durante este tempo, o alumnado e profesor/a da aula farán lectura libre ou lectura relacionada coa materia que imparte o profesorado que desenvolve nese momento a sesión de Hora de Ler e en silencio. Poderán utilizar soporte papel ou en e-book , pero non en dispositivos con conexión a internet. Lerán material aportado polo alumnado ou escollido libremente na biblioteca do centro e esta propondrá un pequeno fondo para cada aula de 1º.

Ó remate de cada trimestre, e a modo de avaliación da actividade, solicitarase ó profesorado que reflicta a súa observación na aula sobre os seguintes aspectos:

- Demandas do alumnado, as súas escollas, actitudes e hábitos ou outros aspectos que consideren relevantes.
- O progreso do alumnado en comprensión lectora quedará avaliado ao remate do curso mediante os procedementos que se habiliten para medir o grao de adquisición da competencia en Comunicación Lingüística.
- Continuar coa celebración de efemérides. Os diferentes departamentos estarán ao tanto das efemérides que se celebrarán ou de posible celebracións relacionadas coa súa área (Samaín, Día da Biblioteca, Día da Poesía, Semana e Día do Libro, Día das Letras Galegas, Día da Paz, Xornada de Reflexión sobre a Violencia de Xénero...). Estarían encamiñadas a lecturas en voz alta, dramatización de textos breves, investigación ou exposicións relacionadas con elas.
- Utilizar xornais e revistas no ámbito específico para tratar temas de actualidade de maneira crítica.
- Continuar co CLUB DE LECTURA “**Agra dos libros**”. Comezará a funcionar no mes de outubro (coa formación do club) e acabará a finais de maio. Neste momento temos deseñados dous clubs: un **club de lecturas actuais cos alumnos/as de 1º e 2º ESO** coordinado polas profesoras Ana Cordeiro Souto e Ana Mª Rodríguez Ríos e outro de **lecturas actuais dirixido a 3ºESO, 4º ESO, 1º de Bacharelato e adultos** que coordinará as profesoras Mª Jesús Méndez Novoa e Ana Cordeiro Souto. Intentarase este curso facer un **encuentro con clubs de lectura doutros centros**.
- Colaborar coas actividades do EDLG.

- Participación no Proxecto Interdisciplinar do centro deste ano **"Viaxes emocionantes"**.
- Colaborar coa Biblioteca na realización das exposicións que se fagan.
- Colaborar coa Biblioteca Escolar, a Vicedirección (en relación coas actividades extraescolares), o Coordinador das TIC., o Departamento de Orientación, o de Dinamización Lingüística e calquera outro Departamento nas actividades realizadas por calquera deles en relación co fomento da lectura entre o alumnado.

3.7. PLAN ANUAL DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

1.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

A diversidade é unha realidade social e a característica que máis enriquece os grupos sociais. Esta realidade se produce en cada centro educativo derivada da singularidade biolóxica, psicolóxica, social e cultural de cada alumna e cada alumno, da singularidade de cada familia e do profesorado e tamén das particularidades de cada centro e de cada comunidade educativa no seu conxunto.

A educación secundaria obrigatoria debe combinar o principio dunha educación común coa atención á diversidade do alumnado, o cal permite aos centros a adopción das medidas organizativas e curriculares que resulten máis adecuadas ás características do seu alumnado, de maneira flexible e en uso da súa autonomía pedagóxica.

Entendemos por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Ten un dobre carácter: preventivo e de atención ás características e necesidades observadas, buscando a mellor resposta educativa para cada alumno/a. A atención á diversidade debe ser un factor compensador das dificultades, entendendo o ensino como un servizo público integrador fundamental na sociedade.

A resposta educativa a esa diversidade debe concretarse en cada un dos proxectos educativos, en cada unha das ensinanzas, na coordinación docente, na persoalización da educación, nos recursos e medidas educativas, nos compromisos familiares e sociais e en todo o que contribúa ao máximo desenvolvemento persoal e social do alumnado e á súa preparación para convivir e participar, de forma autónoma, nunha sociedade democrática.

Os principios xerais de actuación marcados no A. 4 do Decreto 229/11 que regula a atención á diversidade na nosa Comunidade Autónoma:

- A atención á diversidade rexerase polos principios de normalización e inclusión; equidade, igualdade de oportunidades e non discriminación; flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción da convivencia; autonomía dos centros e participación de toda a comunidade educativa.
- A atención á diversidade abrangue a totalidade do alumnado, quen deberá contar coas medidas e recursos educativos que respondan ás súas necesidades e características persoais.
- Nas decisións pedagóxicas, organizativas e de xestión dos centros educativos terase en conta a atención á diversidade.
- As accións preventivas e de atención temperá terán carácter prioritario nos centros docentes, coa implicación e a participación de toda a comunidade educativa.
- Na resposta educativa á diversidade darase prioridade as medidas de carácter ordinario e normalizador. As de carácter extraordinario só se levarán a cabo unha vez esgotadas as anteriores.
- A intervención educativa basearase nun enfoque multidisciplinar e de colaboración e coordinación entre os diferentes profesionais.
- As nais, pais ou tutores e titoras legais do alumnado recibirán, de forma individualizada, a necesaria información e asesoramento respecto das características e necesidades dos seus fillos/as, así como das medidas que se deberán adoptar para a súa atención.
- A formación, a innovación e a difusión de boas prácticas na atención á diversidade serán accións que se deberán promover para a mellora continuada da calidade educativa.

2. – IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES

É fundamental unha pronta e eficaz identificación das necesidades educativas dos alumnos e alumnas para poder dar unha resposta educativa consecuente con estas

necesidades. O primeiro paso para a identificación de necesidades está na recollida de información previa ao comezo do alumnado na etapa de Secundaria. Esta recollida farase a través da comunicación do ED e DO de Secundaria cos XDO e titores de 6º dos centros de EP adscritos ao IES. O traspaso da información levarase a cabo nun período de tempo que posibilite o uso da información para a planificación de medidas de atención á diversidade (final do curso anterior).

Ademais dos informes proporcionados polos orientadores de Educación Primaria, e os expedientes académicos de final de Etapa, a información dos titores/as de cada grupo son tamén unha fonte de información para os titores de Secundaria. No mes de xuño organízase unha reunión entre as titorías dos grupos de sexto de EP, os xefes dos departamentos de orientación e a XE/Dirección do IES.

Ademais destas dúas fontes de información contamos con un instrumento básico para a identificación das necesidades dos alumnos: a *avaliación inicial*, que constitúe un factor preventivo fundamental na atención á diversidade e será o punto de referencia para adoptar aquelas medidas de apoio e reforzo que se consideren oportunas e que se realiza durante as primeiras semanas do curso rematando coas sesións de avaliación inicial dos equipos docentes de cada grupo no mes de Outubro.

Valoración de alumnos e alumnas por parte do Departamento de Orientación

Cando calquera membro do equipo educativo detecte algunha necesidade educativa na aula que dificulte o proceso de aprendizaxe poñerá en coñecemento do Departamento de Orientación. A Xefa do Departamento realizará unha avaliación psicopedagóxica e elaborará un informe psicopedagóxico cando a situación o requira; nel recolleranse as conclusións da avaliación psicopedagóxica así coma a determinación das axudas precisas, se é o caso. Nesta avaliación psicopedagóxica participarán tamén o profesorado do alumno, así como o titor/a e o profesorado de apoio que aportarán información sobre competencia curricular, estilos de aprendizaxe, comportamento e actitude na aula, as dificultades que presenta o alumno/a en cada materia.... Os criterios de prioridade para a valoración do alumnado estarán, en primeiro lugar, en función do

curso/nivel dando prioridade aos cursos máis baixos. En todo caso terán prioridade as avaliacións prescriptivas para incorporacións a MAD extraordinarias.

3.- OBXECTIVOS DO PLAN

- Diseñar e desenvolver accións preventivas e de detección temperá.
- Establecer os mecanismos, actuacións e medidas para garantir un tratamento educativo personalizado e individualizado, adaptando o proceso educativo ás características e necesidades de cada alumno/a.
- Ofrecer criterios eficaces para a organización das medidas de atención á diversidade e para a incorporación do alumnado nas mesmas.
- Ofrecer pautas para optimizar a organización dos recursos cos que conta o centro para atender á diversidade.
- Fixar responsables e pautas para realizar un seguimento e avaliación do funcionamento das diferentes medidas de atención á diversidade de cara a introducir as melloras que sexan necesarias.
- Establecer canles de coordinación da intervención dos diferentes profesionais docentes e non docentes que atenden ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Programar actuacións de cara a fomentar o respecto e o valor positivo da diversidade.

4.- MEDIDAS E RECURSOS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE Criterios para a súa organización e distribución

4.1. Medidas preventivas:

4.1.1. Programa de transición da Ed. Primaria á ESO

Continuarase co programa de transición da EP a Secundaria elaborado polos Departamentos de Orientación de Educación Primaria e consensado co noso Departamento.

4.1.2. Programa de acollida.

- a) Xornadas de acollida para os alumnos e alumnas procedentes de EP : No mes de xuño o alumnado de E.P dos centros adscritos realiza unha visita guiada polo centro na que un grupo de alumnos voluntarios de ESO amósanlles as instalacións e servizos do Instituto.
- b) Xornada de acollida aos pais e nais dos novos alumnos e alumnas na que se presenta o equipo directivo e amosa as instalacións e servizos do centro as familias.
- c) Reunión de acollida aos pais e nais en que se presenta o titor ou titora no mes de outubro.
- d) Benvida ao novo alumnado nas primeiras sesións de tutoría mes de setembro.

4.2. Medidas ordinarias:

4.2.1. Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos), e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

Para a elaboración, organización e distribución dos grupos de 1º ESO levase a cabo unha análise de toda a información recollida no proceso de coordinación cos centros de Ed. Primaria. Tanto no 1º curso coma nos outros aténdese ao criterio fundamental de escola inclusiva que trata de responder ás necesidades de todo o alumnado. Para determinar a composición máis axeitada dos grupos dos diferentes niveis pátense das características e necesidades dos alumnos seguindo criterios de paridade (intentando equilibrar na medida do posible o número de nenos e nenas por aula) e criterios para compensar os grupos no referente á diversidade do alumnado en cada grupo.

4.2.2. Avaliación inicial. Esta é unha das medidas ordinarias que nos permiten detectar as necesidades e establecer as primeiras MAD.

Os titores e titoras recompilan información sobre as necesidades académicas de cada alumno/a e aqueles aspectos persoais que poden incidir no seu rendemento académico. Por outra parte faise unha valoración inicial das competencias en cada materia. A partir da avaliación inicial e xunto co resto da información aportada polo departamento de orientación, establécense os reforzos e apoios educativos, e as adaptacións curriculares que debemos realizar posteriormente así como a adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado por parte de cada departamento. Todos os Departamentos adecuarán as programacións didácticas ás características e necesidades específicas do alumnado da ESO.

4.2.3. Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e cooperativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc. que son levadas a cabo polo equipo de profesores e asesoradas polo Departamento de Orientación. O proceso de formación de tres cursos no que participou unha porcentaxe do Claustro permite incorporar o traballo cooperativo dentro de varios grupos e conectar os distintos departamentos na organización de diferentes actividades. profesores/as. Utilízanse as estratexias do TRABALLO COOPERATIVO xa que parte do profesorado recibiu unha formación específica a través dun PFPP. O traballo interdisciplinar dos departamentos a través da participación nalgún PLAN PROXECTA permite traballar temas transversais dende diferentes materias, isto repercute na integración daqueles rapaces e rapazas con maiores necesidades educativas que poden participar nestas actividades.

4.2.4. Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación ás necesidades do alumnado, especialmente aquel con necesidades específicas de apoio educativo como os que teñen Adaptacións Curriculares Significativas ou alumnado con TDAH, alumnado con TEL, TEA-Asperger, TND, dislexia, altas capacidades, etc. Toda esta diversidade está presentes nas nosas clases e necesitan estas adaptacións para acadar un óptimo rendemento académico.

4.2.5. A aula de atención educativa e convivencia é un espazo destinado á reflexión e realización de tarefas cando o alumnado é apartado temporalmente da aula. Este recurso é moi utilizado e necesario no noso centro xa que temos alumnado con trastornos graves de conduta. Mais moitos alumnos/as sen ningún trastorno, necesitan reflexionar sobre a súa conduta en esta etapa da súa vida de cara a conseguir un progreso no desenvolvemento moral e na competencia social e emocional. Esta aula pode utilizarse tamén como aula de traballo individualizado (ATI) resultando máis efectiva e pedagóxica que a perda temporal do dereito de asistir ao centro xa que o alumno permanece no centro traballando nas diferentes materias e cun profesor que atende a aula nese momento. Temos un profesor/a de garda neste espazo case a totalidade do horario lectivo para unha mellor atención ao alumnado derivado a esta aula tanto.

4.2.6. Desdobramentos de grupos que se veñen realizando en algunhas materias.

4.2.7. Reforzo educativo e apoio de profesorado con dispoñibilidade horaria. O reforzo educativo será impartido polo profesor de área na que o alumno ou alumna teña dificultades. O curso pasado elaborouse un documento a cumprimentar polo docente que fai o reforzo para recoller por escrito as medidas adoptadas a estes alumnos/as. Non hai dispoñibilidade horaria para apoiar na aula.

4.2.8. Programas de recuperación de pendentes de cara a superar as dificultades do alumnado nas diferentes materias. Os departamentos organizan as medidas e actividades para facilitar a superación das materias pendentes e acadar os mínimos que se especifican nas programacións de todos os Departamentos Didácticos.

4.2.9. Programas de Reforzo das materias instrumentais básicas nas áreas instrumentais para aquel alumnado de 1º e 2º da ESO que teñen dificultades nas Linguas e/ou Matemáticas. Este alumnado queda exento de Francés ou Portugués e nesas dúas sesións semanais recibe reforzo nas áreas instrumentais básicas. Có alumnado que se incorpora á ESO hai unha primeira proposta dos titores e dos orientadores de EP. No mes de outono na Xunta de Avaliación Inicial tamén poderán

propoñerse para reforzo e apoio a aqueles alumnos e alumnas que se considere oportuno. O alumnado que repita 1º de ESO e os que promocionen a 2º con dificultades nas materias instrumentais ou teñan materias instrumentais pendentes, tamén poderán ser incluídos neste programa de reforzo das materias instrumentais. Os Criterios para incluír ao alumnado no programa de reforzo nas áreas instrumentais básicas son:

- Alumnado con promoción a secundaria coas materias de lingua castelá e lingua galega sen superar.
- Alumnado con promoción a secundaria cunha das linguas (galega ou castelá) sen superar e informe favorable a proposta de exención da titoría anterior.
- Alumnado que tivo no terceiro ciclo de EP unha ACS nas áreas de lingua galega e/ou castelá e literatura.
- Alumnado repetidor que xa estaba incluído no curso anterior no programa de reforzo.
- Alumnado con promoción a segundo que ten pendentes unha ou dúas das materias de lingua galega ou castelá e literatura e dificultades na competencia básica de comunicación.
- Alumnado con apoio continuado en lingua do profesor especialista en PT durante a EP.
- Alumnado con NEE, NEAE ou trastorno específico da lectoescritura.
- Calquera alumno/a proposto na sesión de avaliación inicial polo equipo docente.
- En todo caso, aínda para o alumnado que cumpra algún/s criterio/s dos mencionados, farase unha valoración individual sobre a pertinencia de aplicar esta medida, tendo en conta a información relevante procedente de primaria e/ou de cursos anteriores, así como a posibilidade de aplicar outras medidas mais ordinarias en primeiro lugar.

4.2.10. Actividades escolares e extraescolares. Dende a biblioteca, o equipo de orientación e o equipo de actividades extraescolares estanse ofrecendo espazos alternativos a todo o alumnado e en especial ao alumnado con necesidades educativas específicas ou alumnado con máis dificultades de integración. Estes espazos están servindo como impulsores para todos eles. Este curso estase ofertando: bibliotecarios escolares, deportes no pavillón, concursos literarios e artísticos, club de lectura, radio escolar, intercambios, excursións didácticas, etc.

4.3. Medidas extraordinarias:

4.3.1. Adaptacións curriculares significativas: Están dirixidas aos alumnos e alumnas que por razóns educativas, sociais, culturais ou déficit de calquera tipo ou por posuír calidades excepcionais, non poidan seguir o currículo que lles corresponde unha vez esgotadas outras medidas ordinarias de intervención e precisen unha adaptación significativa nos contidos, obxectivos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe. A elaboración e desenvolvemento da ACS será responsabilidade do profesor ou profesora que imparte a área ao alumno ou alumna coa colaboración do Departamento Didáctico e o asesoramento do Departamento de Orientación . Na avaliación inicial se recollerán os datos relevantes do alumno ou alumna aportados polo equipo educativo responsable e se decidirá a pertinencia da adaptación curricular e as materias a adaptar. O titor informará ás familias destas decisións. A avaliación da ACS terá unha temporalización trimestral, e farase de xeito coordinado coa profesora de PT nas reunións de avaliación. _Criterios para elaborar unha adaptación curricular significativa:

- Alumnado que presente un gran desfase curricular (dous ou máis cursos), NEAE e/ou NEE que fagan necesario modificar, aumentar ou eliminar algún dos elementos prescriptivos do currículo: obxectivos, contidos e criterios de avaliación.
- Alumnado ao que se aplicaron as MAD mais ordinarias e resultaron insuficientes para dar resposta as súas características e necesidades

educativas, sendo necesario modificar elementos prescriptivos do currículo para adaptarnos ao seu nivel de competencia curricular.

4.3.2. Apoio educativo: Está destinado a aqueles alumnos que ao longo da súa escolaridade presenten dificultades de aprendizaxe e precisen unha atención individualizada dentro e/ou fóra da aula. O apoio educativo pode ser impartido pola profesorado especialista en pedagogía terapéutica. No caso dos alumnos que chegan procedentes de EP, as orientadoras dos centros adscritos informan sobre os alumnos que estaban recibindo apoio en Primaria e achegan os informes oportunos. A partir desta información e das necesidades detectadas polo equipo de profesores e o departamento de orientación, na xunta de avaliación inicial determínase o alumnado que recibirá apoio, e todos aqueles alumnos e alumnas que sexan detectados con posterioridade a dita xunta serán valorados polo Departamento de Orientación. As familias serán informadas destas decisións a través do titor/a. A avaliación trimestral destes alumnos é responsabilidade do profesor de área quen terá en conta a opinión do profesorado que imparte o apoio. O profesorado especialista en PT elaborará un informe individualizado do alumnado que atende na aula de PT referido ao traballo na súa aula o cal planificarase sempre en coordinación co profesor/a da materia. Os criterios para a decisión sobre o apoio do especialista en pedagogía terapéutica son:

- Alumnado con NEE, ACS ou NEAE.
- Alumnado que necesite unha atención especializada por presentar trastornos específicos da lectoescritura, da linguaxe e/ou na competencia básica matemática.
- Alumnado con incorporación tardía ao sistema educativo galego con descoñecemento dalgunha das linguas oficiais con ou sen desfase curricular e sempre que se considere necesaria esta medida despois ou simultaneamente a aplicación doutras medidas de atención á diversidade.
- Calquera outro alumnado para o cal, atendendo as súas características e necesidades educativas, se considere necesaria esta medida atendendo ao expresado polo equipo docente e co asesoramento do departamento de

orientación para o mellor desenvolvemento social, persoal e académico do alumno/a.

Finalmente, os criterios para a organización do apoio do alumnado atendido polo profesor especialista en pedagogía terapéutica:

- Na organización do horario de apoio participarán, ademais das persoas indicadas na lexislación (orientadora, profesor de PT e titor/a do alumno/a), a xefatura de estudos e/ou Dirección.
- De xeito provisional, ao comezo de curso iniciarase o apoio co alumnado que continúe con esta medida segundo o decidido o curso anterior. O horario definitivo dos especialistas en PT establecerase unha vez decididas as novas incorporacións e sempre tendo en conta a opinión do profesorado de área.
- A organización e o horario de atención na aula de apoio é flexible durante o curso polo cal poderá modificarse tanto o horario de atención de cada alumno/a como o alumnado atendido na aula sempre tendo en conta as necesidades detectadas ao longo do curso, o aproveitamento, e as prioridades que debamos ter en conta. As decisións tomaranse de forma conxunta entre o departamento de orientación, dirección, xefatura de estudos, titorías e, contando coa opinión do profesorado de área.
- Limitarase o número máximo de alumnos/as que poden coincidir á mesma hora na aula de apoio tendo en conta as súas características e cara a conseguir unha necesaria atención individualizada.
- Procurarase que o apoio coincida, no horario, coas materias nas que imos a apoiar ao alumno/a. De xeito excepcional, poderase apoiar noutro horario non coincidente có da materia.
- A organización da aula de apoio e dos contidos tratados na mesma é responsabilidade do profesor especialista en pedagogía terapéutica o cal actuará en *coordinación* co profesorado de área.

- De forma prioritaria atenderase ao apoio nas materias instrumentais, con prioridade da lingua, dada a súa importancia e contribución/influencia no rendemento que se acadar en moitas materias. Poderase apoiar noutras materias no referente ás técnicas básicas de estudo cara a desenvolver as competencias básicas de aprender a aprender e autonomía e iniciativa persoal.
- É prioritario optimizar os recursos e polo tanto debemos insistir en ofrecer a medida e acadar un bo aproveitamento por parte do alumnado.
- E conveniente que o alumnado que asista a aula de apoio poida realizar actividades co grupo atendendo ao principio de normalización.
- Durante o curso e ao remate do mesmo realizarase un seguimento e unha exhaustiva avaliación do proceso desenvolvido na aula de apoio no referente tanto á organización como á necesaria coordinación entre o profesorado implicado cara a establecer propostas de mellora.

5.- ACTUACIÓNS DOS DISTINTOS PROFESIONAIS

A atención á diversidade debe ser obxectivo de todos os axentes educativos do centro, polo que todos estamos implicados nesta labor: O Equipo Directivo, os/as titores/as, o equipo de profesores, os profesores de Pedagogía Terapéutica, a orientadora, e a Comisión de Coordinación Pedagóxica .

- O Equipo Directivo valorará as necesidades educativas a nivel global do centro, detectará as necesidades de recursos persoais e materias e velará polo cumprimento do Plan e da súa avaliación.
- A Comisión de Coordinación Pedagóxica revisará o plan e valorará a súa execución.
- As titoras e titores detectarán as necesidades existentes no alumnado e velarán pola atención personalizada e individualizada deste, así coma do seguimento do grupo e a coordinación de todos os docentes que interveñan na actividade

pedagóxica, así coma coas familias do seu grupo de alumnos, informándoas da evolución dos seus fillos .

- O equipo de profesorado colaborará na detección das necesidades dos alumnos e na súa atención.
- O Departamento de Orientación participará na detección das necesidades educativas, no establecemento de criterios referentes á inclusión nas diferentes MAD, na organización das medidas así coma na súa valoración, facendo sempre propostas de mellora. Colaborará así mesmo en todas aquelas tarefas de atención á diversidade que o profesorado precise, cumprindo a función de *asesoramento* á comunidade educativa e apoiando especialmente aos titores na súa acción titorial.

6.- MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS OU CON OUTRAS ETAPAS EDUCATIVAS EXTERNAS AO CENTRO.

Para poder dar unha resposta axeitada á diversidade do alumnado é imprescindible a coordinación de todos os axentes educativos. Esta coordinación, no caso de alumnado con NEAE levarase a cabo a través dos titores/as e do Departamento de Orientación.

En canto á coordinación cos centros adscritos de Educación Primaria, manterase unha colaboración continua a través de reunións trimestrais co Departamento de Orientación do CEIP Otero Pedraio de A Laracha e o Departamento de Orientación do CEIP Alfredo Brañas de Paiosaco para tratar aqueles temas que sexan de interese para a mellora e consecución de todos os obxectivos perseguidos neste plan.

Esta colaboración reflectirase no transvase de información e documentación referida a informes de fin de ciclo e/ou etapa, tanto do profesorado titor coma dos Xefes do Departamento de Orientación. Para isto terá lugar unha reunión entre ambos Departamentos a finais de cada curso na que se aportará dita información por escrito.

7.- CANLES DE COMUNICACIÓN COAS FAMILIAS E OS SERVIZOS EXTERNOS AO CENTRO.

É indispensable a colaboración dos pais e nais ou titores e titoras legais co centro educativo para compartir a tarefa educativa, polo que os centros deben promover a implicación das familias en todas as decisións que afecten á escolarización e aos procesos educativos do alumnado, especialmente nos ámbitos referidos a mellora da autonomía, esforzo, autoestima, participación e convivencia.

As estratexias utilizadas para esta comunicación son:

- a) A tutoría, a través da que os titores manteñen informadas ás familias da evolución académica dos seus titorandos e solicitan a súa colaboración e participación en todo o proceso educativo dos seus fillos.
- b) A reunión grupal para todos os pais e nais no mes de Outubro.
- c) xornada de Portas Abertas para familias do novo alumnado en Xuño.

A Xefa do Departamento de Orientación tamén participará nas reunións individualizadas coas familias no caso de alumnado con NEAE e no caso de dificultades no ámbito da convivencia e/ou rendemento académico, sempre que sexa necesario e/ou o titor o solicite.

Será igualmente importante a colaboración coas entidades locais, especialmente con asuntos sociais, xa que a súa labor pode axudar e apoiar os obxectivos educativos do centro a través da súa participación nas dinámicas familiares e os seus contactos con outros axentes sociais coma os profesionais da saúde, etc.

8.- PROCESOS DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN.

A avaliación efectuarase a dous niveis:

- 1.- Sobre os resultados obtidos polo alumnado afectado polo plan.

Levarase a cabo unha avaliación continua da consecución dos obxectivos propostos nas distintas medidas de atención á diversidade, introducíndose as medidas de

mellora oportunas. A avaliación será realizada polo profesorado implicado, nas sesións de coordinación e avaliación marcadas na PXA.

2.- Co respecto ao plan propiamente dito.

Se realizará unha avaliación anual, preferentemente ao remate de cada curso co fin de analizar a adecuación do mesmo á realidade do centro e deseñar as modificacións pertinentes en canto a alumnado, recursos, materiais, etc.

Todo o proceso de avaliación será coordinado pola Xefatura de Estudos e o Departamento de Orientación coa participación de todos os axentes participantes, polo que a avaliación do plan estará en función da avaliación de cada unha das medidas de atención á diversidade postas en marcha.

ESTADÍSTICA SOBRE ALUMNADO QUE RECIBE MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE*

MAD	1º ESO	2º ESO	3º ESO	4º ESO
Reforzo educativo	15	18	7	4
Reforzo instrumentais básicas	13	20	-	-
Apoio PT	11	12	2	-
ACS	4	1	-	-

*Datos provisionais á espera das decisións tomadas nas sesións de avaliación inicial.

3.8. PLAN DE IGUALDADE ENTRE HOME E MULLERES (borrador – en elaboración)

Realizado un borrador. Moitas actividades están nas propias programacións e proxectos que se irán concretando neste plan.